

Z právní praxe.

Přehled judikatury nejvyššího soudu.

A. Ve věcech civilních.

I. Občanské právo.

Soud je oprávněn přezkoumati rozhodnutí spolku, zda vyloučení člena ze spolku odpovídá stanovám a zda se nepřičí dobrým mravům. (Rozh. ze dne 16. září 1939, č. j. Rv I 2602/38.)

Spoluvina neb účastenství manžela na manželčině zločinu (§ 109 obč. zák., vyhnání plodu) odnímá manželovi právo žalovati na rozvod manželství. Odsouzení pro zločin nelze uplatňovati jako důvod k rozvodu, byl-li trestný čin prominut, třeba se tak stalo ještě před odsouzením. (Rozh. nejv. soudu ze dne 17. května 1939 Rv I 167/39.)

Není-li jisto, zda účinky rozvodového rozsudku nepominuly opětným spojením manželů (§ 110 obč. zák.), nejsou dány předpoklady pro povolení rozluky podle § 17 rozl. zák.; zjišťování účinků opětného spojení manželů na rozvodový rozsudek přesahuje rámec řízení podle § 17 rozl. zák. (Rozh. nejv. soudu ze dne 10. června 1939 R I 336/39.)

Má-li samostatně převzatý závazek nezletilcův býti uznán za platný podle § 246 obč. zák., musí býti úměrný kapitalisované hodnotě příjmů, jež může nezletilec očekávati v dohledné době. Neplatná je úmluva, kterou se nezletilec zavázal bez spolupůsobení svého zákonného zástupce zaplatiti odměnu tomu, kdo mu opatří zaměstnání, jestliže slíbená mzda z tohoto zaměstnání mohla mu vynésti jen tolik, aby uhradil nejnütnější životní potřeby a nemohl-li z ní splniti převzatý závazek. (Rozh. nejv. soudu ze dne 15. května 1939, Rv II 572/38.)

Nemá-li právní řád místa, kde tovární nemovitost leží, ustanovení odpovídající § 297 a) obč. z., jest otázku významu výhrady práva vlastnického ke strojnímu zařízení posouditi podle předpisů platných před zavedením III. dílčí novely. Souhlasil-li dodavatel strojního zařízení, ač si vlastnictví k němu vyhradil, s tím, aby vlastník nemovitosti určil strojní zařízení k trvalému užívání při továrně, aniž vyznačil patrným způsobem zevně, že strojní zařízení zůstává jeho vlastnictvím, nemůže uplatňovati své vlastnictví vůči třetím osobám. (Rozh. nejv. soudu ze dne 31. května 1939, Rv I 230/39.)

Byla-li pravoplatným usnesením knihovního soudu povolena opětná poznámka výhrady vlastnictví ke strojům podle § 297 a) obč. zák., nelze ve sporu o vydání a vyloučení strojů z konkursní podstaty kupitelovy — a to ani k námitce správce konkursní podstaty — zkoumati, zda byly splněny formální náležitosti pro povolení poznámky, t. j. zda byl ke knihovní žádosti připojen souhlas knihovních věřitelů a zda ho bylo třeba. (Rozh. nejv. soudu ze dne 20. června 1939, Rv I 555/39.)

K hmotnému odevzdání podle § 426 obč. zák. není zapotřebí, aby převážené svršky byly vždy odevzdány vlastníkem jiné osobě „z ruky do ruky“. Pojem hmotného odevzdání podle § 426 obč. zák. třeba vykládati v sou-

vislosti s ustanovením §§ 312, 315 obč. zák. o nabytí držby, se zřením na to, že podstatnou náležitostí odevzdání podle § 426 obč. zák. je, aby přejímateli byla zjednána možnost bezprostředního panství nad věcí, aby věc byla převedena do jeho držby, a aby se přejímatel též skutečně ujal nad převáděnou věcí panství. (Rozh. nejv. soudu ze dne 17. května 1939, Rv I 297/39.)

Otázku, zda užíváním panujícího pozemku pro jiný účel než pro účely, k nimž ho bylo užíváno v době zřízení služebnosti, byl rozšířen rozsah služebnosti, jest posoudit podle míry potřebné pro původní účely, jimž sloužil panující pozemek.

Z toho, že v době zřízení služebnosti doprava automobily nemohla být předvídána, neplatí nepřipustnost výkonu služebnosti motorovými vozidly.

Připustnost použití motorových vozidel při výkonu služebnosti jest řešiti podle vlastnosti půdy, cesty, užívání panujícího pozemku s ohledem na § 484 obč. zák. (Rozh. nejv. soudu ze dne 16. května 1939, Rv I 311/39.)

Tím, že po zahájení sporu o žalobě zápůřčí podle § 523 obč. zák. pro osobování si práva jízdy byla jízda po sporné cestě policejně zakázána, nestal se spor bezpředmětným. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. června 1939, R II 88/39.)

Zda pojistná suma patří do pozůstalosti nebo ne a zda podle poplatkových předpisů podléhá nebo nepodléhá dědickému poplatku podle §§ 16 a 18 čís. nař. č. 278/1915 a § 30 provád. nař. č. 397/1915, i když nepatří do pozůstalosti, přísluší rozhodovati pro obor poplatkového práva výhradně finančním úřadům nezávisle na výroku pozůstalostního soudce, že pojistná suma patří nebo nepatří do pozůstalosti. Dokud příslušný finanční úřad nerozhodl, zda pojistná suma podléhá dědickému poplatku, není pojistitel povinen vydati částku zadrženu na úhradu dědických poplatků, třebaž pozůstalostní soud nepojal pojistnou sumu do pozůstalosti. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. května 1939, Rv I 181/39.)

Jestliže zůstavitel před svou smrtí odevzdal jiné osobě pojistku (oajištění kapitálu proti tělesným úrazům a na případ smrti) znějící ve prospěch doručitele pojistky s tím, že „peníze jsou její“, jde o platné darování mezi živými, jež nevyžaduje formy notářského spisu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 2. června 1939, Rv I 2089/38.)

Právo spoluvlastníka žádati za zrušení spoluvlastnictví je bezpodmínečné potud, že se nevyhledává, aby spoluvlastník prokazoval svůj zájem na zrušení spoluvlastnictví.

Z případného nedostatku zájmu žalobce na zrušení spoluvlastnictví nelze ještě usuzovati, že by se domáhal zrušení spoluvlastnictví v úmyslu způsobiti žalovanému spoluvlastníku škodu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. května 1939, Rv II 104/39.)

Zákazem přesouvatí daně (§ 341 zák. o přímých daních) není dotčeno ustanovení dovětku, jímž zůstavitel uložil dědici, aby platil s ročním důchodem odkazovníku i rentovou a důchodovou daň, připadající na tento důchod. (Rozh. nejv. soudu ze dne 15. září 1939, č. j. Rv I 2810/38.)

Více mandantů neručí advokátovi za objednané advokátské úkony solidárně, nebylo-li takové ručení vymíněno. Předpisu § 175 not. ř. jako speciálního ustanovení nelze použiti obdobně. (Rozh. nejv. soudu ze dne 1. září 1939, č. j. Rv I 49/39.)

Usnesení místního zastupitelstva osady o zmocnění advokáta k provedení knihovního pořádku bez současného zabezpečení úhrady na

krytí výdajů je nezávazné, nebyla-li vydání pojata do rozpočtu. (Rozh. ze dne 1. září 1939, Rv I 376/39.)

Kdo uplatňuje své předkupní právo, musí splnit i vedlejší podmínku ujednanou mezi prodátelem a kupitelem o placení zprostředkovatelské provise. Výkupce musí (u nemovitosti) výkupní cenu prodávateli skutečně do 30 dnů po učiněné nabídce zaplatiti. Poshovnění poskytnuté prodávatelem třetímu kupci nejde k dobru výkupce. (Rozh. nejv. soudu ze dne 21. září 1939, č. j. Rv I 571/39.)

Zprostředkovatel koupě nemovitosti v soudní dražbě má nárok na odměnu jen tehdy, bylo-li placení provise výslovně zvláště ujednáno i pro ten případ, že komitent koupí nabídnutý objekt v soudní dražbě. (Rozh. ze dne 21. června 1939, Rv I 337/39.)

Závazek obce, že bude s platu svého zaměstnance srážeti a jeho věřiteli zasílati určité částky, náleží mezi běžné záležitosti obecní správy. Zavazuje-li se však obec k zaplacení těchto částek ze svého, kdyby srážka s platu nebyla z jakéhokoliv důvodu provedena, jest k tomuto závazku potřebí usnesení jejího obecního zastupitelstva. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. září 1939, č. j. Rv I 427/39.)

Je-li částka, která tvoří základnu pro výpočet náhrady, již má dráha zaplatiti, vyjádřena v cizí měně, je dráha povinna tuto náhradu zaplatiti podle kursu bankovek, nikoli podle devisorového kursu cizí měny. (Rozh. nejv. soudu ze dne 10. května 1939, Rv I 3124/38.)

Klient má nárok na náhradu škody proti svému právnímu zástupci, jenž zavínil, že byl proti němu vyneseno odsuzující rozhodnutí pro zmeškání. Škoda vznikla již vykonatelností odsuzujícího rozsudku. Žalobní žádost, že žalovaný advokát je povinen zprostiti stranu povinnosti uložené jí rozsudkem pro zmeškání, je přípustná. (Rozh. nejv. soudu ze dne 16. května 1939, Rv I 276/39.)

Ocitlo-li se stavení, sousedící se státní silnicí, následkem úpravy státní silnice (zvýšením její koruny) částečně pod korunou silnice, neodpovídá stát za případné znehodnocení a poškození stavení a pozemků k němu náležejících z toho vzniklých, leč za předpokladu § 1295 II. obč. zák. (Rozh. nejv. soudu ze dne 31. května 1939, Rv I 2210/38.)

Zaměstnavatel, který potvrzuje v dělnické průkazce nepravdivé údaje a tím zavínil, že zaměstnanec získává neoprávněné slevy na jízděm, je železniční správě povinen náhradou. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. června 1939, Rv I 91/39.)

Jestliže bylo narovnáno o náhradě škody za úraz uzavřeno na podkladě znaleckého posudku, jehož obsah co do následků úrazu pokládali smluvci za nesporný, lze je napadati pro omyl, vyšla-li později najevo nesprávnost a omylnost posudku. (Rozh. nejv. soudu ze dne 14. června 1939, Rv I 2725/38.)

Příkaz zůstavitele, aby po jeho smrti bylo naloženo určitým způsobem s pozůstalostním jměním (mandatum mortis causa), vyžaduje ke své platnosti formy posledního pořízení. Splnil-li zmocněnec příkaz, třebaže pro nedostatek formy neplatný, je zmocnitel resp. jeho právní nástupce povinen podle obdoby § 1014 obč. zák. nahraditi zmocněnci škodu, jež byla spojena se splněním příkazu. Na případném zavinení zůstavitelově nesejde. Vyplatil-li zmocněnec příkázané částky ze svých peněz místo z vkladní knížky jemu k tomu účelu odevzdané, nepřekročil tím meze plné moci. (Rozh. nejv. soudu ze dne 23. června 1939, č. j. Rv I 3047/38.)

Stát neodpovídá podle předpisů zákona o motorových vozidlech za škodu, která byla způsobena provozem motorového vozidla při manev-

rovém cvičení vojska, třebaš dal příkaz k opatřením, odporujícím předpisům o jízdě vozidly (jízda po silničním banketu, noční jízda bez světél) a třebaš bezpečnostní opatření, nařízená na dobu manevrových cvičení správními úřady, nebyla dostatečná. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. června 1939, Rv I 108/39.)

Škoda, vzniklá poškozenému trestným činem, a to prodejem umělých perel za pravé, záleží v rozdílu mezi cenou, kterou poškozený za ně zaplatil, a cenou, kterou mají umělé perly v době vydání rozsudku, nikoli jakou měly v době kupní smlouvy. (Rozh. nejv. soudu ze dne 23. června 1939, č. j. Rv I 265/39.)

Rodiče, kteří opominuli dozor nad svými nedospělými dětmi, odpovídají solidárně za škodu (§ 1309 obč. zák.), kterou děti společným jednáním způsobily, při čemž nezáleží na tom, které z dětí bylo bezprostřední příčinou škodné události. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. září 1939, Rv II 238/39.)

Postižní nárok rukojmího podle § 1358 obč. zák. proti hlavnímu dlužníku se promlčuje v 30 letech, třebaže se závazek hlavního dlužníka proti jeho věřiteli, za který se rukojmí zaručil, promlčuje ve třech letech. (Rozh. nejv. soudu ze dne 1. června 1939, Rv I 1836/38.)

Jest na rukojmím, uplatňujícím proti hlavnímu dlužníku nárok podle § 1365 obč. zák., aby prokázal, že jest odůvodněná obava, že dlužník nebude s to dluh zaplatiti. Pouhé osvědčení platební neschopnosti dlužníkovy (§ 69 konk. ř.) tu nestačí. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. května 1939, Rv I 2419/38.)

Za platnosti opatření Národní banky československé vyhlášeného vyhláškou ministerstva financí ze dne 14. května 1936 čís. 125 Sb. z. a n. o úpravě vzájemného platebního styku mezi republikou Československou a Spolkovým státem Rakouským splnil tuzemský dlužník svůj peněžní dluh vůči rakouskému věřiteli tím, že dlužnou částku zaplatil na Rakouský evidenční účet u Národní banky československé. Nestačí plnění k rukám tuzemského právního zástupce rakouského věřitele. (Rozh. ze dne 8. září 1939, č. j. Rv I 1974/38.)

Nárok vodovodního družstva proti členovi družstva na poměrnou náhradu nákladů zřízení vodovodu za dobu jeho členství nepodléhá třiletému promlčení podle § 1486 č. 1 obč. zák. Jde o nárok z poměru členského, nikoli z poměru dodávkového nebo z poměru provedených prací nebo díla. (Rozh. nejv. soudu ze dne 27. června 1939, č. j. R I 392/39.)

Ustanovením pojištných podmínek, že nabude-li pojistník za pojistné doby místo pojištěného motorového vozidla jiného motorového vozidla, jest povinen ihned, jakmile si opatřil nové vozidlo, zpravit o tom pojistitele s přesným jeho označením a zapřavit potom po případě vyšší pojistnou prémii, určuje se pokračování v pojistném poměru již tím, že si pojistník opatřil za pojistné doby jiné vozidlo, a to zásadně již od nabytí vozidla. (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. září 1939, č. j. Rv I 451/39.)

Ustanovení stavebního řádu pro Prahu o šířce schodů (§ 70, odst. 5) platí jen pro schody hlavní. Pro vedlejší schody platí jen tehdy, používá-li se jich v hořejších patrech jako schodů hlavních. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. května 1939, Rv I 442/39.)

Povinnost, uložená majitelům domu (jich zástupcům) v Praze, vyhláškou pražského magistrátu ze dne 7. března 1888 č. 165.538, aby čistili chodníky podél svého pozemku od sněhu a při náledí je posypali říčním pískem, má zákonný podklad v § 81 pražského obecního statutu ze dne 27. dubna 1850 č. 85 z. z. a v guberniální vyhlášce ze dne 25. května 1838

č. 22871, Sb. z. prov. pro Čechy č. 134. (Rozh. nejv. soudu ze dne 19. května 1939, Rv I 2012/38.)

Nelze povolití přeměnu rozvodu manželství od stolu a lože v jeho rozluku (§ 17 rozl. zák.), bylo-li manželství rozvedeno pro hluboký rozvat, na němž byl manžel, navrhující rozluku, převážně vinen. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. září 1939, č. j. R I 542/39.)

K omezení závazku k náhradě škody na tu její část, která je přiměřená účasti provozu jedné z osob, odpovědných za škodu, vzniklou třetí osobě střetnutím se několika povinně odpovědných provozů (§ 48, odst. 4 zák. č. 81/1935 Sb. z. a n.), lze přikročití jen na základě výslovného návrhu žalovaných, učiněného již v prvé stolici. V jednání omezeném na právní důvod žalobního nároku, lze řečený návrh učiniti jen do ukončení řízení o žalobním důvodu. (Rozh. ze dne 29. září 1939, č. j. Rv I 553/39.)

Promlčení pohledávky za zemědělcem, na niž se vztahují předpisy vl. nař. č. 250/35 Sb. z. a n. a jež je co do důvodu sporná, řídí se předpisy občanského zákona; promlčení počíná dnem původní splatnosti pohledávky. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. září 1939, č. j. Rv I 599/39.)

Státní pozemkový úřad nemůže propouštěcí rozhodnutí, jímž propustil pozemek podle § 20 příděl. zákona ze záboru, dodatečně odvolati a pozemkem, prohlásiv jej za dále zabraný, nakládati. Stalo-li se tak, je držba a užívání osob, jímž pozemek byl přidělen, protizákonné. Ručení těchto osob pro jich bezdůvodné obohacení podle §§ 326 až 339 obč. zák. vůči tomu, jemuž vlastník pozemku prodal pozemek propuštěný ze záboru. Nárok na vrácení nebo náhradu užitků, jichž nepoctivý držitel nabyt, je nárokem z bezdůvodného obohacení, podléhajícím 30letému promlčení: nárok na náhradu za fructus negelectos a na náhradu za veškerou škodu, vzniklou vlastníku nepoctivou držbou, je nárokem na náhradu škody a podléhá tříletému promlčení podle § 1489 obč. zák. (Rozh. nejv. soudu ze dne 24. května 1939, Rv I 2659/38.)

Jestliže se strany za platnosti vládního nařízení č. 137/1934 a č. 280/1934 Sb. z. a n. dohodly, že se po dobu trvání obilního monopolu nemá vzítí za podklad ceny obilí aritmetický průměr ceny výkupní a prodejní, nýbrž jen cena prodejní, nemá na tuto úmluvu vliv ustanovení čl. I., odst. 1, vl. nař. č. 218/1936 Sb. z. a n. Taková úmluva byla dovolena podle vl. nař. č. 280/1934 Sb. z. a n. (§ 3) a je dovolena i podle vl. nař. č. 218/1936 Sb. z. a n. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. června 1939, Rv I 21/39.)

Kdo nedbaje zájmů výrobcových osvojí si prostě novou technickou úpravu zboží výrobcem zavedenou a zboží v této nové technické úpravě napodobuje a uvede na trh jako pro něho patentované, avšak v horší jakosti a za značně nižší ceny, jedná proti dobrým mravům soutěže, aniž sejde na tom, že napodobené zboží opatřil svou značkou. Otázka klamavosti nebo zaměnitelnosti napodobeného zboží jest s hlediska předpisu § 1 zák. proti nek. soutěži nerozhodnou. (Rozh. nejv. soudu ze dne 20. září 1939, Rv I 3198/38.)

Pokud využití a převzetí cizích myšlenek se nepřičí zvláštním zákonům o ochraně duševního vlastnictví, není zásadně zakázáno ani s hlediska předpisů zákona proti nekalé soutěži. Řečený zákon sleduje v prvé řadě tutéž zásadu, která jest vedoucí v oboru ochrany živnostenského nehmotného vlastnictví, totiž ochrany veřejných zájmů a poskytuje v § 1 ochranu novým myšlenkám, vynálezům nebo jiným výsledkům duševní práce jen nepřímou, totiž jen, pokud toho vyžadují dobré mravy soutěže. Tyto určují také časovou mez, do které se lze dovolávat ochrany podle řečeného zákonného předpisu. Zda využití a převzetí cizích myšlenek jest v roz-

poru s dobrými mravy soutěže podle § 1 zákona proti nekalé soutěži, jest posouditi vždy podle okolností jednotlivého případu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 20. září 1939, Rv I 93/39.)

Výjimka, stanovená v § 3 lit. d) vlád. nař. 150/1937 Sb. z. a n. neplatí pro pohledávky třetích osob, jež zapravily za pojistníka pojistnou premií. (Rozh. nejv. soudu ze dne 15. září 1939, č. j. R II 165/39.)

Zavázalo-li se stavební družstvo postaviti stavebníku domek za cenu, která se skládá z ceny, za kterou byl získán pozemek, z nákladů stavebních a z dalších výloh družstva (kolků, komisí, právnické výlohy, zaknihování), při čemž všechny tyto položky měly býti účtovány podle skutečnosti, není stavebník povinen zaplatiti za domek, postavený podle schváleného plánu, jeho obecnou hodnotu, nýbrž to, co družstvo na jeho stavbu skutečně vynaložilo, leč by šlo o náklady zřejmě přemrštěné a družstvem přepacené. Lze však při tom přihlížeti i k vadám postaveného domku a k pracím, které nebyly provedeny, ač provedeny býti měly, a není třeba, aby stavebník zaplatil nejprve plnou cenu a pak teprve se na družstvo domáhal odstranění vad a nedodělků. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. května 1939, Rv I 3099/38.)

Odepřelo-li ministerstvo sociální péče po smrti člena stavebního družstva, jehož trhovou smlouvu se stavebním družstvem v příčině určitého domu již schválilo, souhlas k převedení tohoto domu do vlastnictví zůstavitelova universálního dědice pro závady v osobě dědicově, má dědic proti stavebnímu družstvu nároky jen jako bezelstný držitel podle § 331 obč. zák. Nároku na náhradu t. zv. renty pozemkové nemá. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. června 1939, Rv II 20/39.)

II. Pracovní právo.

Došlo-li mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem k úmluvě o odměně za veškeré konané práce, jest tím rozuměti i práce přes čas, a to i takové, které byly konány v noci nebo v neděli. (Rozh. nejv. soudu ze dne 1. června 1939, Rv I 121/39.)

Nevěrou ve službě (§ 34 č. 1 zák. č. 154/1934) jest rozuměti všechna jednání (činy i opominutí), kterými zaměstnanec porušuje způsobem, přičím se poctivosti a dobré víře svoje povinnosti vůči zaměstnavateli. Není třeba, aby z takových jednání vznikla zaměstnavateli přímo materiální újma a aby taková jednání byla zaměstnanci zvláště zakazována. Je důležitým důvodem k propuštění podle § 34. č. 1 řeč. zák., připravil-li sazeč proti nařízení vedoucího úředníka v tiskárně a jejího majitele — že bez jeho vědomí a svolení nesmějí býti v tiskárně zhotovovány tiskopisy pro soukromé účely — sazbu letáku, o který ho požádala cizí osoba. Ne-sejde na tom, zda dal zaměstnanec již předtím bez svolení zaměstnavatelova něco vytisknouti. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. června 1939, č. j. Rv I 23/39.)

Dobou rozhodnou pro otázku povinnosti dosavadního nositele pensijního pojištění k převodu pojištěncovy premiové rezervy na jiného nositele pensijního pojištění, je doba, kdy došlo ke změně pojistné příslušnosti. Změnou pojistné příslušnosti nelze rozuměti již výstup pojištěncův z dřívější pojistné povinnosti, nýbrž teprve jeho vstup do nové pojistné povinnosti. Došlo-li u zřizence báňské společnosti (důlního měřiče), který byl dosud pojištěn u Pensijního fondu zřizenců této společnosti, ke vstupu do pojistné povinnosti Všeobecného pensijního ústavu, v době platnosti zákona č. 89/1920 Sb. z. a n., jest otázku převodu pojištěncovy premiové rezervy posuzovati podle předpisů tohoto zákona (srov. § 68 řeč.

zák. a § 68 nař. č. 138/1914 ř. z.). Podle tohoto zákona je dosavadní nositel pensijního pojištění (báňská společnost) povinen převést do Všeobecného pensijního ústavu rezervu podle stanov svého pensijního fondu (statutární reserva), nikoli jen pojištěncovu zákonnou prémieovou rezervu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 26. května 1939, Rv II 84/39.)

Zaměstnanec není oprávněn požadovati peněžní náhradu za dovolenou, o níž zaměstnavatele nežádal a kterou nevyužil. Náhrada za nevyužitou dovolenou přísluší jen, když dovolená nebyla využita na žádost zaměstnavatele. (Rozh. nejv. soudu ze dne 26. května 1939, Rv I 466/39.)

Zásada, vyslovená v § 1, odst. 3, zákona č. 61/1925 Sb. z. a n., platí též pro zrušení služebního poměru u osob, které byly povolány do služeb podle zákona o obraně státu (č. 131/1936 Sb. z. a n.). I po vydání tohoto zákona platí ustanovení § 34 č. 5 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n., že důležitým důvodem, pro který je zaměstnavatel oprávněn předčasně propustiti zaměstnance, je zejména i to, že byl zaměstnanec povolán k vykonávání vojenské služby, přesahující zákonnou dobu cvičení ve zbrani, (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. června 1939, Rv II 261/39.)

Starosta obce (na Moravě), která je provozovatelkou lomu (§ 1 úraz. zák.), nepatří k osobám uvedeným v § 47 úr. zák. (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. června 1939, Rv II 451/38.)

Vládní nařízení č. 280/1938 Sb. z. a n. má zpětnou působnost. Výtku, že odvolací soud nebyl řádně obsazen (§ 28, odst. 1 č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.), jest posuzovati podle § 16 tohoto zákona ve znění uved. vl. nař., třebaž rozsudky prvního i odvolacího soudu byly vyneseny a dovolání podáno přede dnem jeho právní účinnosti. (Rozh. nejv. soudu ze dne 2. září 1939, Rv I 2225/38.)

Předpokladem nároku zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu přiměřeného užítku z vynálezu učiněného ve službách zaměstnavatele (§ 5 odst. 4 pat. zák.) je, že jde o vynález nový ve smyslu § 3 pat. zák. V otázce novosti vynálezu jako předpokladu nároků podle pat. zák. rozhodují hlediska objektivní. Tím, že na vynález byl skutečně udělen patent, není s konečnou platností rozhodnuto, že jde o vynález nový. (Rozh. nejv. soudu ze dne 1. září 1939, R II 20/39.)

Třebas nebyl služební a disciplinární řád pro úředníky spořitelny schválen ministerstvem vnitra, může vůči zaměstnanci spořitelny platiti, stal-li se součástí obsahu jeho služební smlouvy; strany však mohou v služební smlouvě ujednat, že platnost disciplinárního řádu je odložena až do doby jeho schválení ministerstvem vnitra. (Rozh. nejv. soudu ze dne 2. září 1939, Rv I 449/39.)

Obsahuje-li divadelní řád, který je součástí služební smlouvy herce, ustanovení, že okamžitě zrušení služebního poměru bez jakýchkoli nároků na gáži nastává mimo určité jmenované případy (uzavření divadla a zastavení jeho činnosti pro požár, živelní pohromu, válku, epidemii, policejní zákaz, politické nepokoje, stávky a j.) i z jakýchkoli jiných překážek vyšší moci způsobených, bylo by možno mobilisaci podřaditi pod pojem těchto jiných překážek jen tehdy, bylo-li zastavení divadelního provozu v důsledku mobilisace n u t n é.

Zda tu taková nutnost je, závisí na tom, zda divadelní podnikatel mohl udržovati divadelní činnost se zbylým souborem, třebaž ve zmenšeném rozsahu, zda mohl získat v přiměřené době náhradu za zmobilisované členy souboru a j. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. září 1939, Rv I 646/39.)

Živnostenské společenstvo může sjednati platně kolektivní smlouvu nejen s pomocnickou hromadou, nýbrž i s jinou organizací zaměstnanec-

kou. V poměru k těmto organisacím jest smlouva platná, i když zemský úřed ji neschválil, pokud byla uzavřena také s pomocnickou hromadou. Třebas je v kolektivní smlouvě ustanoveno, že veškeré požadavky a stížnosti, vzešlé z pracovního poměru, se musí vyřizovati a vyrovnávati při výplatě týdenní mzdy, nelze z toho ještě usuzovati, že se zaměstnanec, neuplatniv nárok na doplatek mzdy za trvání služebního poměru, tohoto nároku vzdal, nebylo-li v kolektivní smlouvě uvedeno, že opominuti předněti požadavky a stížnosti při výplatě týdenní mzdy má za následek ztrátu tohoto práva. (Rozh. nejv. soudu ze dne 1. července 1939, Rv I 72/39.)

III. Obchodní a směnečné právo.

Nelze-li změnu majitele firmy opověděti, protože nabytí vlastnictví k obchodu je dosud sporné, jest otázku oprávnění k užívání firmy řešiti podle čl. 26, odst. 2 obch. zák. Předpisu toho jest použití i tehdy, jde-li o společnost s ručením omezeným, užívá-li tato firmy nevyhovující § 5 zák. č. 58/1906 ř. z. Firma obchodního závodu kupce jednotlivce převzatého společností s ručením omezeným podle čl. 22 obch. zák. musí obsahovati dodatek, vyznačující, že přejimatelka firmy jest společností s ručením omezeným. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. května 1939, R I 254/39.)

Žalobce, domáhající se vrácení věci na základě výhrady vlastnictví, musí, jde-li o splátkový obchod podle zák. č. 76/35, tvrditi a prokázati, že dal kvalifikovanou podmínku podle § 5, odst. 2 zák. č. 76/1935; jinak jest žalobu i bez zvláštní námitky žalovaného zamítnouti pro tentokráte.

Nestačí přednes žalobce, že vyzval žalovaného kupitele k vydání koupené věci a že ho před tím žaloval o zaplacení zbytku kupní ceny. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. června 1939, Rv I 171/39.)

Nárok na náhradu útrat sporu mezi odesílatelem a adresátem zásilky, v němž odesílatel pro ztrátu zásilky zaviněnou speditérem podlehl, není příslušenstvím nároku na náhradu za ztrátu zboží podle čl. 386 a nepromlčuje se ve lhůtě podle čl. 386 obch. zák., nýbrž ve lhůtě podle § 1489 obč. zák. (Rozh. ze dne 7. září 1939, č. j. R II 295/38.)

Neobsahuje-li povolení ministerstva obchodu udělené podniku podle § 18 (2) příd. zák. k likvidaci přídávkového zařízení v té příčině žádné omezení, neodporuje pojmu likvidace podle řečeného zákonného ustanovení, zvýší-li podnik, jemuž se dostalo povolení k likvidaci přídávkového zařízení, přechodně hodnotu kuponů ke kupovanému zboží přidávaných, jestliže tak podnik již dříve činil a jestliže takové zařízení je obvyklé a hospodářské situaci podniku přiměřené. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. září 1939, Rv I 3186/38.)

IV. Civilní řízení sporné.

Rodiče se mohou domáhati vydání nezletilého dítěte v řízení nesporném i proti třetí osobám. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. září 1939, R I 337/39.)

K rozhodnutí o žalobě, domáhající se zániku vykonatelnosti platebního výměru okresní nemocenské pojišťovny pro promlčení práva pojišťovny vymáhati vyměřené pojistné, nejsou povolány řádné soudy. Pořadem práva jest však uplatňovati, že okresní nemocenská pojišťovna se vzdala na určitou dobu práva vedení exekuce. (Rozh. nejv. soudu ze dne 16. září 1939, R II 86/39.)

Náhradní nárok podle § 1042 obč. zák. patří zásadně na pořad práva, ledaže by byl pořad práva vyloučen zvláštním předpisem. K rozhodnutí o nároku obce na náhradu nákladu, který byl vynaložen na odklizení stohu nařízeného při výkonu požární policie (zák. č. 45/1876 čes. z. z.),

jsou povolány řádné soudy. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. června 1939, R I 245/39.)

Nezletilec je procesně legitimovaný pro spor, týkající se jeho nároků z pracovní smlouvy, kterou uzavřel se zaměstnavatelem jménem nezletilce jeho otec a podle níž nastoupil nezletilec za měsíční plat a stravu službu a vystoupil na dobu tohoto zaměstnání ze stravování rodičů. Nesejde na tom, že se později do stravování rodičů vrátil. (Rozh. nejv. soudu ze dne 19. května 1939, R I 247/39.)

Vykonavatel posledního pořízení není pasivně legitimován k žalobě o neplatnost posledního pořízení. (Rozh. nejv. soudu ze dne 8. září 1939, Rv I 227/39.)

Rozhodl-li první soud novým rozsudkem stejně jako rozsudkem prvním, který byl odvolacím soudem z důvodu § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. zrušen, nejde tu o případ § 502, odst. 4, c. ř. s.; jestliže hodnota předmětu sporu nepřevyšuje 7000 K a odvolací soud neprohlásil dovolání za přípustné pro zásadní význam rozhodnutí, není dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu v takovém případě přípustné. (Rozh. nejv. soudu ze dne 20. června 1939, č. j. Rv I 9/39.)

Jestliže žalovaná strana navrhla především zamítnutí žaloby o rozluku manželství z její viny a teprve in eventum vyslovení rozluky manželství z viny žalobcovy, jest oprávněna domáhati se obnovy původního sporu, skončeného povolením rozluky z její viny, a to tak, aby žaloba byla zamítnuta, třebaže se vzdala v původním sporu opravných prostředků (§ 472 c. ř. s.). (Rozh. nejv. soudu ze dne 16. září 1939, č. j. Rv I 379/39.)

Pro řízení upomínací neplatí ustanovení § 552, odst. 4 c. ř. s. Zpětvzetí upomínací žaloby řídí se předpisem § 237 c. ř. s. a § 19 zák. o upomínacím řízení. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. června 1939, R II 96/39.)

Rozhodci musí podepsati prvopis a vyhotovení rozhodčího výroku, až tyto jsou úplně sepsány. Podpis rozhodců na prázdných vzorcích, určených pro prvopis a vyhotovení rozhodčího výroku, jejichž vyplnění bylo ponecháno předsedovi rozhodčího soudu, nestačí. (Rozh. nejv. soudu ze dne 26. září 1939, č. j. Rv I 475/39.)

V. Nesporné řízení.

Byla-li pozůstalost dodatečně projednána jen s jedním dědicem, ač se v původním řízení k pozůstalosti přihlásili dva dědicové, jimž byla pozůstalost také odevzdána, jest dodatečné projednání pozůstalosti zmatečné. (Rozh. nejv. soudu ze dne 2. června 1939, R I 280/39.)

Nepříčí se jasnému a nepochybnému znění nebo smyslu zákona právní názor nižších soudů, že odpověď o zápis výmazu prokury jest podati principálem osobně nebo v ověřené formě. K opovědi o udělení nebo zrušení prokury jest u akciové společnosti povolán orgán, jenž podle stanov nebo podle zákona jest oprávněn akciovou společností zastupovati; opověď nemusí býti však podepsána všemi členy tohoto orgánu, připouštějí-li stanov významání firmy pouze některými jeho členy. (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. května 1939, č. j. R II 94/39.)

O zahájení řízení o zbavení svéprávnosti není třeba zvláštního usnesení; osobě, jež má býti svéprávnosti zbavena, přísluší však právo stížnosti. V řízení o zbavení svéprávnosti nelze odmítnouti státní zastupitelství. Delegation jiného soudu nelze se domáhati pro zaujatost soudu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 8. září 1939, R I 522/39.)

Opatrovník, zřízený dědici, jehož pobyt není znám, (§§ 77 č. 2, 131 nesp. pat.) není oprávněn před uplynutím ediktální lhůty podati dědicovou při-

hlášku. Nejde o nezákonnost, nebyla-li v takovém případě přijata soudem dědická přihláška, již učinil opatrovník jménem dědice, třebaš při tom navrhl vydání ediktu podle § 131 nesp. pat., edikt však vydán nebyl a návrh zůstal vyřízen. (Rozh. nejv. soudu ze dne 8. září 1939, R I 411/39.)

VI. Exekuční řízení.

Byla-li nemovitost, již dlužník odporovatelnou smlouvou prodal, zatížena neplatnou fideikomisární substitucí, nebrání poznámka fideikomisární substituce odporujícímu věřiteli, aby vedl exekuci k uspokojení své pohledávky bez omezení i na podstatu nemovitosti. (Rozh. nejv. soudu ze dne 6. června 1939, R I 242/39.)

Na právo zpětné koupě (§ 1070 obč. zák.) nelze vésti exekuci. (Rozh. n. s. ze dne 20. června 1939, R I 366/39.)

Nebyl-li vykonatelný platební výměr okresní nemocenské pojišťovny vlastnoručně podepsán také starostou pojišťovny (jeho náměstkem), nýbrž opatřen jen vytištěným jménem těchto osob, nemůže být exekučnímu návrhu, opírajícímu se o takto věcně vadný exekuční titul, vyhověno. Tuto vadu exekučního titulu nelze odstraniti postupem podle §§ 84, 85 c. ř. s. a musí k ní soud přihlížeti i v opravném řízení, třebaš nebyla namítána. (Rozh. nejv. soudu ze dne 20. června 1939, R I 362/39.)

Předpisu § 37 ex. ř. lze použiti i při nuceném vyklizení vydražené nemovitosti podle § 349 ex. ř. Bylo-li při nuceném vyklizení nemovitosti, povoleném k návrhu jednoho z více vydražovatelů, z nichž každý při též dražbě vydražil jinou nemovitost povinného, zasaženo do práv druhého vydražitele, přísluší tomuto do povolení nuceného vyklizení nemovitosti jen žaloba § 37 ex. ř., nikoliv rekurs. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. září 1939, č. j. R II 177/39.)

Uvedl-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu mimo jiné údaje, jichž je třeba k povolení exekuce (§§ 3, 54, 55 ex. ř.), že vymáhaná pohledávka je zajištěna zástavním právem na nemovitosti dlužníka, proti němuž bylo zahájeno zemědělské vyrovnací řízení, že však zástavní právo vymáhajícího věřitele na oddělené uspokojení není tímto řízením dotčeno (§§ 13, 14 vyr. ř., §§ 3, 9 vl. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n.), a že jde o nemovitost, která není nemovitostí zemědělského podniku (pískový lom), a osvědčil-li tato tvrzení, nepřekáží ustanovení § 21, odst. 1, vl. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. povolení exekuce vnučenou správou. Osvědčení tvrzení lze po případě spatřovati již v tom, že byla témuž věřiteli na tutéž nemovitost za stejných okolností již jednou exekuce vnučenou správou povolena. Odklad exekučních úkonů, nařízený vyrovnacím komisařem podle § 9 a vl. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. v doslovu čl. I, č. 4 vl. nař. č. 259/1936 Sb. z. a n. v dražebním řízení nepřekáží povolení exekuce vnučenou správou. (Rozh. nejv. soudu ze dne 24. května 1939, R I 18/39.)

Vlastníku nemovitosti nepřísluší proti vydražiteli nárok na náhradu nákladu, který na ni učinil za exekučního řízení po jejím odhadu a před jejím vydražením (§§ 1435, 1437 obč. zák.). Nesejde na tom, zda vydražitel o učiněném nákladu věděl, čili nic. Jest na vlastníku nemovitosti, aby nastane-li po provedení odhadu podstatná změna v jakosti nemovitosti nebo v její hodnotě, dal způsobem zákona odpovídajícím popud k provedení nového odhadu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 23. května 1939, Rv I 1927/38.)

Navrhuje-li vymáhající věřitel dražební podmínky, které obsahují nepřipustné úchyly od zákona, jest vždy provést dražbu podle dražebních podmínek zákonných, aniž je potřebí ukládati vymáhajícímu věřiteli před-

ložení podmínek bez nezákonných odchylek. (Rozh. nejv. soudu ze dne 23. května 1939, R I 41/39.)

Přihlašuje-li stát k rozvrhovému roku v dražebním řízení daňové nedoplatky, na které podle spisů bylo placeno z výtěžků předcházející vnučené správy, musí stát v přihlášce uvést i osvědčení, na které jiné daňové nedoplatky a za kterou dobu placených částek použil. (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. září 1939, č. j. R I 1351/38.)

Výhodu podle § 8 vlád. nař. č. 77/1936 nelze věřiteli přiznati, když se jí v rozvrhovém řízení ani výslovně ani poukazem na okolnost, že dražba byla odložena, nedovolával. Nestačí, žádá-li věřitel přisouzení úroků od určitého dne a jiného příslušenství, netvrdí-li že jde o pohledávky s příslušenstvím vymáhané exekucemi a že tyto byly odloženy. (Rozh. ze dne 14. června 1939, R II 29/39.)

Proti těm, kdož dosáhli v rozvrhovém usnesení uspokojení, jest, i když v rozvrhovém řízení nebyl podán odpor, uplatňovati lepší právo žalobou z obhacení, bylo-li rozvrhové usnesení již vykonáno, jinak žalobou určovací, aniž sejde na tom, zda ten, kdo uplatňuje své lepší právo, vznesl proti příkázání odpor či nikoliv. Podaná určovací žaloba nezabraňuje sice o sobě výkonu rozvrhového usnesení, opodstatňuje však zatímní opatření pro žalující stranu. (Rozh. nejv. soudu ze dne 8. září 1939, č. j. R I 403/39.)

Předpis § 330 ex. ř. nebrání právnímu zástupci, aby nevedl exekuci k vydobytí útrat, jež byly přisouzeny výměnkáři v jeho sporu o zadrželé dávky výměnkářské a spolu s vymoženými výměnkářskými dávkami zajištěny na nemovitosti zatížené výměnkem. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. září 1939, č. j. Rv I 2804/38.)

Na pohledávku zajištěnou úvěrovou hypotékou jest podle § 12 zák. č. 250/1935 Sb. z. a n. příkázati úroky, jež nejsou starší než tříleté, jen v rámci nejvyšší částky zajištěné úvěrovou hypotékou, a mimo tento rámec v stejném pořadí úroky za čtvrtý rok. (Rozh. nejv. soudu ze dne 12. června 1939, R II 77/39.)

Předpis § 239 odst. ex. ř. neplatí, je-li předmětem rozvrhového usnesení jen rozvrh hyperochy. (Rozh. ze dne 15. září 1939, č. j. R I 530/39.)

VII. Řízení konkursní a vyrovnací.

Nejde o otázku příslušnosti ve smyslu § 528 c. ř. s., nýbrž o otázku přípustnosti pořadu práva, jde-li o to, zda je tuzemský soud příslušný k zahájení vyrovnacího řízení. V návrhu na zahájení vyrovnacího řízení musí navrhopatel, jehož bydliště (sídlo) nebo podnik není v tuzemsku, přesně a určitě uvést, kde jest v tuzemsku jeho majetek a v čem záleží. (Rozh. nejv. soudu ze dne 7. června 1939, R II 74/39.)

Akciová společnost nezanikla tím, že na její jmění byl uvalen konkurs, jenž byl podle § 166, odst. 2 konk. ř. zrušen. Exekuční soud jest oprávněn uložit některému z posledních členů správy akciové společnosti vyjevovací přísahu podle § 47 ex. ř. (Rozh. nejv. soudu ze dne 23. května 1939, R I 294/39.)

Plenární rozh. č. 7760 Sb. n. s. nepozbylo významu za účinnosti nového vyrovnacího řádu (zák. 64/1931). Účinky § 67 vyr. ř. nenastanou, nezaplatil-li dlužník včas nepatrný zlomek vyrovnací splátky jen z početního omylu a omluvitelného nedopatření, aniž počítal též s doručným poplatkem. Totéž platí pro zemědělské vyrovnací řízení (§ 3 vlád. nař. 76/36). (Rozh. nejv. soudu ze dne 15. září 1939, č. j. Rv I 815/39.)

Pokud není poznámka o zániku práv podle § 9, odst. 1 a 10 vládn. nař. č. 76/1936 Sb. z. a n. vymazána, jest sice zemědělský vyrovnací dlužník oprávněn zciziti se svolením vyrovnacího soudu nemovitost zemědělského podniku, na které podmíněčně zanikají knihovní břemena na ní vázající, avšak ono povolení vyrovnacím soudem se nikterak nedotýká břemen jen podmíněčně zaniklých a jest je přenéstí při odepsání části dotčené nemovitosti do nové knihovní vložky s řečenou poznámkou. (Rozh. nejv. soudu ze dne 27. června 1939, č. j. R II 147/39.)

Vyrovnací kvotu jest vyměřiti a platiti z celé k vyrovnání přihlášené, v čas přijetí vyrovnání ještě nezaplacené pohledávky, a to i z její části, která je zajištěna odděleným právem zástavním na nemovitostech zemědělského podniku. (Rozh. nejv. soudu ze dne 30. června 1939, č. j. Rv II 208/39.)

K otázce neplatnosti postupu pohledávky úpadcem podle § 879 obč. zák. z důvodu, že postup je na jeho straně zločinem podvodného úpadku (§ 205 a) tr. z.) nebo přečinem úpadku z nedbalosti (§ 486 č. 2 tr. z.). I když odporovatelův dlužník obdržel od svého smluvce za zastoupenou pohledávku úplatu v hotovosti, je dlužníkův věřitel postupem zkrácen a oprávněn ujednání postupu odporovati, a to tehdy, nemá-li již dlužník majetku podléhajícího exekuci, nezaplatil-li nic věřiteli na jeho pohledávku z utřžených peněz a netvrdil-li ani dlužníkův smluvce, že by odporování nebylo s to přivoditi buď úplné nebo částečné uspokojení dlužníkova věřitele. (Rozh. nejv. soudu ze dne 9. září 1939, č. j. Rv II 227/39.)

Domáhá-li se odporující věřitel, aby dlužníkův smluvce trpěl, aby byla v pořadí před jeho pohledávkou na dlužníkove nemovitosti vtělena pohledávka věřitele, není závady, aby nebylo žalobě částečně vyhověno, pokud je v souladě se zákonem (§ 14, odst. 1 odp. ř.), to jest, pokud má míti ten účinek, že žalovaný dlužníkův smluvce musí trpěti, aby odporující věřitel vedl pro svou pohledávku exekuci v pořadí pohledávky dlužníkova smluvce, na jejím místě a před ní. (Rozh. ze dne 15. září 1939, Rv II 177/38.)

Lhůta určená v § 46, odst. 2, konk. ř. jest lhůta propadná a platí i pro odporovou žalobu podanou podle § 231 ex. ř., je-li zároveň žalobou odpůřící. (Rozh. nejv. soudu ze dne 22. května 1939, Rv II 159/39.)

B. Ve věcech trestních a kárných.

I. Trestní zákony.

O stavu nouze ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák. lze mluviti jen tehdy, bylo-li jedinou pohnutkou pachatelova jednání přítomné nebezpečí, hrozící bezprostředně nějakému právnímu statku, které nebylo lze odvrátiti jinak, než spácháním trestného činu, neměl-li pachatel právní povinnost snášeti hrozící poruchu, ani se do stavu nouze úmyslně nepřivedl, a je-li zároveň hodnota zachráněného statku vyšší, než hodnota statku dotčeného trestným činem. (Rozh. ze dne 12. září 1939, Zm II 192/39.)

Spoluvinníka a účastníka (§ 5 tr. zák.) jest posuzovati s hlediska trestního zákona jako přímého pachatele. Přímého pachatele nelze kromě pro zločin, jehož se dopustil, stíhati ještě pro další činnost, směřující k zabezpečení zisku nebo užítku, i kdyby snad vykazovala všechny náležitosti skutkové podstaty zločinu podílnictví podle §§ 185, 186 tr. zák. Nelze tak proto učiniti ani u účastníka podle § 5, odst. 1, poslední věta tr. zák. (Rozh. ze dne 6. září 1939, Zm I 205/39.)

Úředník důchodkové kontroly je oprávněn zakročiti i mimo svůj služební obvod, zjistí-li, že je tam páchan důchodkový přestupek. Smí se — zejména postřehne-li takový čin — z vlastního podnětu ujmouti výkon služby i v době, kdy podle služebního rozvrhu nevykonává právě službu. (Rozh. ze dne 16. září 1939, Zm I 486/38.)

K § 98 tr. zák. Zločinu veřejného násilí vydíráním se dopouští nejen ten, kdo použije násilí nebo vyhrůžky, kvalifikovaných podle § 98 tr. zák., k vynucení nějakého plnění, dopuštění (snášení) nebo opominutí, na které nemá nárok, nýbrž i ten, kdo k vynucení nějakého plnění, dopuštění (snášení) nebo opominutí, na které nárok má, použije násilí nebo vyhrůžky, kvalifikované podle zmíněného místa zákona, bezprávným způsobem, jsa si v prvním případě vědom protiprávnosti svého nároku, v druhém protiprávnosti jeho použití. (Rozh. ze dne 2. září 1939, Zm II 130/39.)

„Ztrátou“ ve smyslu ustanovení § 156, písm. a) tr. zák. je rozuměti skutečné oddělení některého údu. „Jiným patrným zmrzačením“ není pouhá — byť i úplná a trvalá — neschopnost použití postiženého údu. O „stálé nezpůsobilosti k povolání“ ve smyslu § 156, písm. c) tr. zák. možno mluvit jen tenkrát, již mělo býti poškozeny vykonávati své povolání, k němuž byl vychován, nebo jemuž se věnoval. (Rozh. ze dne 15. září 1939, Zm I 307/39.)

Zcizení dlužníkovu majetku netvoří skutkovou podstatu zločinu podle § 205 a) tr. zák., dostala-li se do dlužníkovu majetku rovnocenná protihodnota zcizených věcí. V tom, že někdo koupil dlužníkův majetek a zaplatil mu jej, nelze ještě spatřovati spoluvinu (§ 5 tr. zák.) na zločinu podle § 205 a) tr. zák., leda by to učinil, aby tím dlužníka podporoval (navedl) v činnosti, již mělo býti zmařeno uspokojení věřitelů. (Rozh. ze dne 15. září 1939, Zm II 167/39.)

K § 8, odst. 3 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n.: Doba náhradního trestu na svobodě za nedobytý trest peněžitý, uložený za přečin, nesmí přesahovati šest týdnů. (Rozh. ze dne 19. září 1939, Zm I 429/39.)

K § 7, odst. 3 zákona čís. 89/1885 ř. z. Při rozhodování o přípustnosti zadržení v donucovací pracovně nelze hleděti na tresty, od jejichž výkonu uplynulo do spáchání činu pět let. Výkonem trestu je tu rozuměti výkon trestu s o u d n í h o (na př. nikoli výkon zabezpečovacích opatření). (Rozh. ze dne 26. září 1939, Zm II 222/39.)

K § 7 zákona čís. 108/1873 ř. z. a k § 21 zákona čís. 29/1938 Sb. z. a n.: Trestní soud vyřkne jen přípustnost policejního dohledu nad odsouzeným; dáti ho pod policejní dohled přísluší úřadům politickým. (Rozh. ze dne 19. září 1939, Zm 429/39.)

II. Trestní řízení.

Příslušníci pracovních útvarů (vládní nařízení čís. 223/1938 Sb. z. a n.) podléhají, jsou-li splněny i ostatní podmínky příslušnosti vojenského trestního soudu, zejména podmínky ustanovení § 12, odst. 1, a § 16, odst. 1 voj. tr. ř., vojenské soudní pravomoci, pokud jde o soudně trestné činy, které spáchali v době od presentace do pracovního útvaru až do ukončení poměru založivšího vojenskou soudní pravomoc. (Rozh. ze dne 13. září 1939, Zm II 174/39.)

K § 151, čís. 3 tr. ř.: Je-li duševní stav slabomyslného svědka takový, že je u něho dána pouhá možnost (náhodnost) pravdivé výpovědi, je odůvodněn závěr, že svědek není pro svůj duševní stav schopen vypověděti pravdu. (Rozh. ze dne 6. září 1939, Zm II 181/39.)

Osoby uvedené v § 282 tr. ř. mají samostatné právo podati zmateční stížnost ve prospěch obžalovaného, nejspíše při jeho výkonu závislé na vůli obžalovaného. Jen projevený nesouhlas obžalovaného by jim bránil vykonati toto právo. Za takový projev nelze považovati prohlášení obžalovaného před podáním zmateční stížnosti, že se vzdává opravných prostředků a přijímá trest. (Rozh. ze dne 6. září 1939, Zm I 415/39.)

Amnestie prominutím trestu podle čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938 předpokládá jen, že obžalovaný nastoupil vojenskou službu, k níž byl povolán 20. května 1938 nebo později; nevyžaduje se, aby službu skutečně konal, nebo aby vykonal určitý druh služby. (Rozh. ze dne 12. září 1939, Zm I 438/39.)

Z judikatury nejvyššího správního soudu.

A. Věci administrativní.

I. Věci ústavní a všeobecné.

Účinek § 4 odst. 1 dom. zák. č. 105/1863 ř. z., podle něhož je pro určení domovského práva při rozdělení obcí rozhodné v první řadě bydliště, nemohou obce vyloučiti dobrovolnou úmluvou, dotýkající se práv osob třetích. — Pro „bydlení v obci“ ve smyslu § 1. odst. 4 zák. č. 105/1863 ř. z. se nevyžaduje, aby faktické usídlení odpovídalo také předpisům práva soukromého o nabývání držby. (25. května 1939, č. 5043/36/9.)

II. Samospráva a samosprávné finance.

„Společníkem obce“ ve smyslu § 6 čes. ob. zř. je pouze ten, kdo je vlastníkem nemovitosti v obci; pouhé bezplatné užívání pozemku v obci nemůže založiti povahu společníka obce. (29. března 1939, č. 717/36-6.)

Nebylo-li usnesení obecního zastupitelstva, jímž toto se usneslo za účelem podpory stavebního ruchu osvoboditi novostavby od dávků z přepychových bytů, podrobeno podle § 38 ve spojení s §§ 35 a 43 zák. č. 329/1921 Sb. řízení předepsanému pro dávk. pravidla a schváleno nadřízeným orgánem, nemůže z něho poplatník odvozovati žádných subjektivních práv. (24. května 1939, č. 915/37-6.)

Slovy „po odečtení položek z celkového nájemného nebo nájemní hodnoty při vyměření daně činžovní za předpisovaný rok vyloučených“ v odst. 3 § 5 pravidel o vybírání obecní dávky z nájemného v Praze, platných v roce 1932 (č. 4654-F. O. II/3/31), se rozumějí pouze položky odpočitatelné ve smyslu § 151 zákona o př. daních č. 76/1927 Sb. (2. prosince 1938, č. 7093/35-4.)

Pro osvobození od povinnosti platiti dlažebné podle § 4 písm. c) prav. o vybírání dlažebného v Plzni, schválených usnesením vlády z 15. července 1932, je rozhodné, zda majitel vozidla dává své vozidlo k dispozici pro službu, pro kterou jest určeno, způsobem živnostenským či ne. (14. prosince 1938, č. 1061/36-7.)

I když strana v přiznání k dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí neuplatnila v rubrice C náklady na stavbu domu jako přípočty, nemůže úřad uznati v tomto směru na preklusi podle § 16 odst. 2 dávk. prav., jestliže z rubriky A onoho přiznání mohl seznati, že strana koupila pozemek již s domem a že udaná jí nabývací hodnota se vztahuje na pozemek i s domem. (20. prosince 1938, č. 4534/35-5.)

Při určení obecné hodnoty za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí nelze bráti zřetel na skutečnost, že prodaná nemovitost

je znehodnocena propachtováním za předválečné pachtovné. (7. června 1939, č. 4533/36-4.)

Odvolací stolice není oprávněna, aby mimo případ obnovy řízení svoje rozhodnutí ve věci předpisu dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí v neprospěch poplatníka odvolala, resp. změnila. Právo to nedává jí ani ustanovení § 27 práv. ve spojení s předpisy § 277 zák. o př. d. (24. května 1939, č. 3937/37-4.)

III. Živnostenské a pracovní právo.

Jde-li o přeložení živnosti hostinské nebo výčepnické do jiné místnosti v téže osadě, může živnostenský úřad podle § 20, odst. 1 živn. řádu přihlížeti k místní potřebě toliko při oprávněních v § 16, písm. c), d) a e) uvedených a při přeložení kavárny. (23. května 1939, č. 3795/36-5.)

Výdělečná činnost vyvařování a podávání domácích obědů, která je jediným příjmovým pramenem podnikatelovým, podléhá živnostenskému řádu, i když se omezuje na domácnost podnikatele a provádí se bez pomocných sil jen členy jeho vlastní domácnosti. (12. června 1939, č. 3525/36-3.)

Obchodní a živnostenskou komorou, odbornou jednotou společenstevní a příslušnými společenstvy, jež mají být slyšeny v řízení podle § 36 živn. ř., rozumí se korporace, jichž místní působnost se vztahuje na místo, v němž spor vznikl. Příslušnými společenstvy rozumějí se všechna společenstva, kterým statutárně přísluší ochrana zájmů sporem dotčených živností. — Živnostenský list, znějící na sklenářství, opravňuje k přířezávání a sestavování rámu na obrazy jen za současného jich zasklívání. (3. května 1939, č. 5291/36-6.)

Při řešení otázky, jde-li o překročení rozsahu živnostenského oprávnění s hlediska § 37, odst. 1, věta 1, živn. ř., je nerozhodno, zda práce, spadající do oboru té či oné živnosti na hotovém výrobku převládá a nezáleží na důležitosti, jakou má v druhém živnostenském podnikání. (7. června 1939, č. 4184/36-6.)

Na základě § 146 odst. 4 živn. řádu lze zrušit živnostenský list, znějící na „prodej veškerého zboží, jež z volného obchodu není vyloučeno, s vyloučením zboží uvedeného v § 38 odst. 5 živn. řádu“ proto, že předmět podniku není v něm přesně vymezen. (19. prosince 1938, č. 2173/36-5.)

Vyšší úřad není oprávněn zrušit podle § 146, odst. 4 živn. ř. výměr, kterým úřad I. stolice vzal na vědomí přeložení pobočného závodu živnosti, jež podléhá předpisům vl. nař. č. 162/1935 Sb., aniž provedl řízení podle § 1 téhož vl. nař. (21. února 1939, č. 5490/36-4.)

Volby do společenstevních orgánů lze k podaným námitkám zrušit jen pro takovou vadu, která mohla mít vliv na výsledek volby. — Bylo-li kandidáty podepsané prohlášení, že kandidaturu přijímají, připojeno ke kandidátní listině, dlužno i tyto jejich podpisy uznati za podpisy voličů podle § 6 lit. d) vol. ř. č. 10/1929 Sb., i když kandidátní listina sama nebyla jimi formálně podepsána. (7. června 1939, č. 4240/36-4.)

Ustanovení společenstevních stanov, že člen společenstva je kromě poplatku inkorporačního, složeného již při opovědi živností nebo žádostí za koncesi, povinen týž poplatek zapraviti, zřídil-li v obvodě společenstva „filiální závod“, neodporuje ustanovením §§ 107 a 115 živn. ř. (12. června 1939, č. 2263/36-4.)

Se zřetelem na ustanovení čl. II, odst. 5 vlád. nař. č. 70/1936 Sb. nesmí být v prodejnách podle § 1 odst. 1 zákona č. 251/1933 Sb. zřízených před 1. prosincem 1933 provozována jiná obchodní živnost než taková, která tam byla provozována dne 30. prosince 1933 po právu; nezáleží na tom,

kdo ji tam v této době po právu provozoval. (14. prosince 1938, č. 4954/36-4.)

Zivnostenský úřad II. stolice, rozhoduje o odvolání proti výměru, kterým byla zamítnuta žádost o udělení koncese z důvodu nedostatku místní potřeby, je povinen vzít za základ svého rozhodování stav místních poměrů, daný v době jeho vlastního rozhodování, a jest oprávněn nevzít zřetel na koncesi, udělenou pravoplatně až po zamítavém rozhodnutí I. stolice uchazeči jinému, jen tenkrát, je-li toto udělení zmatečné. (13. prosince 1938, č. 500/36-3.)

S hlediska průkazu nedostatku povinného dozoru odpovědným zástupcem, zřízeným ve smyslu §§ 3 a 55 živn. ř., jako předpokladu trestnosti přestupku § 1 zák. č. 91/1918 Sb. o osmihodinové době pracovní, je nerozhodno, že jde o podnik velkého rozsahu. (15. února 1939, č. 1796/34-4.)

Je nezákonně, použije-li polic. trestní úřad oproti dosud zachovalému dočasnému trestně odpovědnému náměstkovi obchodní společnosti zvýšené trestní sazby ve smyslu 2. věty § 13 zák. č. 91/1918 Sb. o osmihodinové době pracovní z toho důvodu, že v podniku byly již přestupky tohoto zákona spáchány. (30. května 1939, č. 3893/37-3.)

IV. Veřejné pojišťování a sociální péče.

Nárok na započtení dříve získané příspěvkové doby podle § 59, odst. 2 zák. č. 26/1929 Sb. má pojištěnec toliko tehdy, dokoná-li v novém pojištění aspoň 6 měsíců příspěvkových za platnosti tohoto zákona. (30. května 1939, č. 5004/36-4.)

Číšník zaměstnaný v živnosti hostinské převážně obsluhou hostů jest obchodním pomocníkem ve smyslu § 73 lit. a) živn. ř. a tudíž podroben pensijnímu pojištění podle ustanovení § 1, odst. 1, č. 4, věty druhé pensij. zák. č. 26/1929 Sb. (13. února 1939, č. 3894/36-4.)

Výrazem „podnik“ rozumí úřaz. zákon hospodářskotechnický celek čili soubor pracovních prostředků organisovaných v jeden celek za účelem provozování určité hospodářské činnosti. Jen na momentech hospodářskotechnických záležití, zda určitá zařízení, jež se navenek označují a vystupují jako samostatné organismy, je považovati také za samostatné podniky ve smyslu úřaz. zákona, či snad nejde o součást jednotného podniku. (21. prosince 1938, č. 5716/35-5.)

„Stálými zaměstnanci“ ve smyslu § 1 bod 2. posl. věta vládn. nař. z 9. února 1933 č. 33 Sb. nelze rozuměti jen zaměstnance definitivní. (16. prosince 1938, č. 4596/35-6.)

V podnicích, podrobených úrazovému pojištění podle § 1 odst. 4 bodu 2. úřaz. zákona jsou závodovými úředníky jen ti, kdož při výkonu svého povolání přicházejí ve styk právě s tím technickým zařízením podniku, které zakládá jeho pojistnou povinnost. (13. prosince 1938, č. 1437/36-4.)

V. Stavební, honební a vodní právo.

V koncesním řízení stavebním je souseď legitimován namítati, že stavebník nedodrží stavební čáru, stanovenou regulačním plánem, tvrdí-li zároveň, že následkem nedodržení této regulační dispozice bude mu zne-možněno zastavěti vlastní pozemek podle téhož regulačního plánu. (19. prosince 1938, č. 354/36-9.)

Abys se vyhnul následkům prekluse s hlediska § 33 stav. ř. praž., nemusí sice souseď námítky při ústním jednání přednesené opakovati po výslechu znalců, ale je třeba, aby k znaleckým průvodům, tyto námítky vyvracejícím, zaujal určité stanovisko. — Pouhým prohlášením regulační komise, že v tom či onom úseku nemá důvodu na dosud platném regu-

lačním plánu co měniti, nestává se již tento plán součástí přehledného regulačního a zastavovacího plánu, závazného podle § 15 zák. č. 88/1920 Sb. a změnitelného jen v řízení podle § 11 cit. zák. — I za účinnosti zák. č. 88/1920 Sb. mohou regulační úpravy prováděti a je měniti stavební úřady k tomu povolané podle příslušných stavebních řádů, pokud je dosud neprovedla stát. regul. komise se schválením min. veř. prací. (3. května 1939, č. 3526/36-6.)

Stanovil-li potvrzený přehledný regulační a zastavovací plán pro určité území, že tento je všeobecně závazný a že bude možno provésti pouze takové úpravy, jež by se objevily nutnými v důsledku nesrovnalosti plánu se skutečnými poměry místními, nelze stavební odchylky, jež byly povoleny na sousedních staveništích v rozporu s tehdy již platným plánem regulačním, subsumovati pod pojem „skutečných místních poměrů“, které by opravňovaly stavební úřad zastavovací podmínky tohoto plánu i nadále porušovati (§ 15 zák. č. 88/1920 Sb.). (12. června 1939, č. 4709/36-6.)

Není nezákonné, vyslovil-li úřad k žádosti expropriáta zrušení vyvlastňovacího nálezu podle § 8, odst. 1 zák. č. 20/1920 Sb., třebas expropriant ze závažných důvodů, ležících mimo jeho vůli, nezačal se stavbou v dané mu lhůtě, jestliže uskutečnění účelu, pro něž se vyvlastnění stalo, t. j. zastavení pozemku, vzhledem k tomu, že pozemek ten zatím prohlášen byl regulačním plánem za nezastavitelný, v dohledné době vůbec není možno. (31. května 1939, č. 5192/36-5.)

Není nezákonné, odepřel-li úřad zrušení vyvlastňovacího nálezu, požadované expropriátem podle § 8, odst. 1 zák. č. 20/1920 Sb. z důvodu, že vyvlastnitel ve lhůtě mu dané nezapočal se stavbou, třebas tu nebylo přímé překážky pro zahájení stavby, jestliže odsunutí stavby bylo odůvodněno veřejným zájmem převažujícím veřejný zájem na zastavení pozemku (in concreto projednávaná změna regul. plánu). (31. května 1939, č. 4772/36-7.)

Z pouhé skutečnosti, že někdo má honební lístek nebo certifikát nelze ještě vyvozovati jeho oprávnění k osobnímu provozu myslivosti, nespadá-li pod jednu z kategorií osob v § 24 čes. honeb. zák. č. 49/1866 z. z. čes. vyjmenovaných. (17. května 1939, č. 1026/36-4.)

Je-li nesporné, že osoba k provozování myslivosti a k přihlížení k ní ustanovená (§ 27 čes. hon. zák.) je skutečně v poměru služebním k pánu myslivosti, nelze odepřiti vydání honebního certifikátu pro tuto osobu jen proto, že byl ustanoven služební personál pro dotýčnou honitbu v počtu, po názoru úřadu nepřiměřeném (§ 6 nař. místodrž. pro Čechy z 31. prosince 1915, č. 1 z. z. ex 1916). (17. května 1939, č. 1916/36-5.)

Není liquidním právním titulem, určujícím ve smyslu § 44 čes. vod. zák. osobu v prvé řadě k udržování vodního díla zavázanou, dohoda mezi stranami o takovém udržování, která se stala spornou, ať již z jakýchkoliv důvodů. (15. května 1939, č. 5565/36-6.)

VI. Školské a církevní právo.

Školský řád pro střední školy lze vydati pouhým výnosem minister-ským a lze jím upravit i vyloučení žáka ze všech ústavů stejné kategorie, podléhajících správě příslušného ministerstva (§ 1 zák. č. 292/1920 Sb.). — Školský řád středních škol, vydaný výnosem min. školství a nár. osvěty ze dne 10. března 1934, č. 28.890/34-III, nevztahuje se na školy, podléhající ministerstvu zemědělství (§ 1 zák. č. 292/1920 Sb.). (10. února 1939, č. 3985/35-10.)

Hodlá-li státní správa vyučovací osobu učitelskou, podléhající zák. č. 319/1917 ř. z., přeložiti na odpočinek z moci úřední, je po rozumu § 88 cit. zák. povinna poskytnouti jí možnost seznati i obsah nálezu a posudku úředního lékaře o trvalé neschopnosti k další službě tak, aby se mohla proti němu účinně brániti. (6. června 1939, č. 2880/36-6.)

Zemská školní rada není legitimována podati stížnost na nss ve věci nemocenského pojištění výpomocných učitelů. (18. února 1939, č. 4100/36-3.)

Učitelské osobě, již se týká zákon 104/1926 Sb., pensionované v době od 1. ledna 1926 do 7. července 1926, vznikl nárok na to, aby toto personální opatření bylo ve smyslu § 47, odst. 2. učit. zák. uvedeno v soulad s ustanovením tohoto zákona, již dnem vyhlášení zákona, t. j. 7. července 1926. — I takový nárok postihuje prekluse podle § 30, odst. 6. učit. zák. (28. dubna 1939, č. 2402/36-4.)

Příspěvek k náboženské matici, placený na základě zák. č. 51/1874 ř. z. duchovním, je výdajem započitatelným v příznávce ve smyslu písm. a) § 100 nař. č. 124/1928 Sb. — I výnos z kostelního pozemku, pokud je určen k trvalému užívání dočasným beneficiátem, je „prostředkem z církevního obročí“ ve smyslu § 18, odst. 2. nař. č. 124/1928 Sb., a tudíž příjmem, o který se podle odst. 1. snižuje doplněk kongruový. — Za „předepsané v posledních třech letech lustru předcházejících“ ve smyslu písm. a), § 100 nař. č. 124/1928 Sb., považují se i takové daně, přírážky a jiné příspěvky, jichž předpis, i když byl vydán před tímto tříletím, postihuje příslušnou kvotou též jednotlivé roky tohoto tříletí. (4. května 1939, č. 3208/37-4.)

Eparchiální archijerej podkarpatoruské pravoslavné eparchie je legitimován stěžovati si k nss do rozhodnutí zem. úřadu, jímž tento — rozhoduje o vlastnictví kostela — upírá vlastnictví to místní pravoslavné církevní obci. — Nařízení býv. uh. min. kultu č. 4102/1883 (R. T. č. 179/1883), podle něhož spory o vlastnické právo k církevnímu majetku mezi řeckokatolíky a řecko-východními (pravoslavnými) přísluší rozhodovati správním úřadům, je platnou normou. — Rozhoduje ve sporu o vlastnictví kostela mezi řecko-katolíky a řecko-východními ve smyslu nař. býv. uh. min. kultu č. 4102/1883 (R. T. č. 179/1883) není správním úřad příslušným řešiti též otázku nároků, týkajících se vzájemných pohledávek z titulu investic do stavby kostela; o těchto nárocích jsou povolány rozhodovati jen řádné soudy. (13. prosince 1938, č. 3492/35-5.)

VII. Policejní právo.

V policejním trestním řízení zavedeném ve smyslu §§ 4 a 5 vlád. nař. č. 89/1935 Sb. byť i na oznámení a za účasti odborové organizace (korporace), sjednavší jako jedna ze smluvních stran hromadnou pracovní smlouvu podle § 1 cit. nař., nepřísluší této organizaci postavení procesní strany, a nemá také legitimace ke stížnosti na nss proti konečnému rozhodnutí v této věci vydanému. (6. února 1939, č. 5719/36-6.)

V řízení pro přestupek podle čl. 4 org. zák. č. 125/1927 Sb. jsou i odvolací stolice (nikoliv jen úřady okresní) povolány k ochraně vážnosti úřadů v cit. předpisu jmenovaných a odvolací úřad může proto, shledá-li, že došavadiní řízení bylo stíženo nějakou vadou, zásadně i takovou vadu napraviti v řízení odvolacím a nemusí se omeziti na pouhou kasaci vadného trestního nálezu. (27. března 1939, č. 335/36-4.)

Ustanovení § 3 divadelního řádu č. 454/1850 ř. z. se vztahuje i na podnikatele třebaš jen jediného představení divadelního. (14. prosince 1938, č. 1987/36-5.)

K vydání domovního řádu podle § 9 domovníkého zákona č. 82/1920 Sb. je příslušno v hlav. městě Praze policejní ředitelství spolu s ústředním zastupitelstvem. (22. února 1939, č. 2370/36-3.)

VIII. Řízení správní a řízení před nejvyšším správním soudem.

Obec nebo její orgány nejsou povolány k tomu, aby v řízení správním zastupovaly kromě zájmů obecních i zájmy jednotlivých občanů, případně jich určitých skupin. — Ani statutární ustanovení Spolku majitelů domů, podle něhož účelem spolku je vyvolávat v život zásadní rozhodnutí ve všech zájmech vlastníků domů v soudních a právních otázkách, nezakládá legitimaci spolku k hájení subjektivních práv jednotlivých jeho členů proti úřadům. (30. května 1939, č. 1526/36-5.)

Není nezákonným, jestliže úřad žádost všeužitečného podniku elektrického za schválení díla již postaveného, třebaž i na cizím pozemku, věcně projedná a ji neodmítne nebo nezamítne proto, že podnik dílo nejprve provedl a pak teprve žádal o jeho schválení. — Pouhé porušení předpisu § 9 vlád. nař. č. 612/1920 Sb., ukládajícího úředníku, řídicímu komisi, aby působil k tomu, aby námítky se smírně urovnaly, není ještě podstatnou vadou ve smyslu § 6 zák. o nss č. 164/1937 Sb. (12. června 1939, č. 394/36-4.)

Jestliže odvolání bylo podáno u nepříslušného úřadu, není tento povinen, aby je poslal příslušnému úřadu tak, aby k němu došlo v odvolací lhůtě. (19. prosince 1938, č. 1139/36-8.)

Jestliže nss zruší pro nezákonnost rozhodnutí ministerstva obchodu, jímž byl v pořadí správních stolic na základě § 146, odst. 4 živn. ř. zrušen výměr úřadu I. stolic, beroucí na vědomí přeložení pobočného závodu, proto, že nebylo postupováno podle § 1 vlád. nař. č. 162/1935 Sb., musí zrušiti podle § 7 zák. č. 164/1937 Sb. i rozhodnutí zem. úřadu, jímž mezitím na základě řízení provedeného podle § 1 uvedeného vlád. nař. bylo v pořadí správních stolic vysloveno, že ono přeložení by mělo nezdravý vliv na soutěžní poměry. (21. února 1939, č. 5490/36-4.)

N. s. soud rozhoduje na základě skutkové podstaty, z níž vyšla poslední stolice správní, a nemůže proto sám tuto skutkovou podstatu doplňovat. (22. května 1939, č. 3018/37-7.)

Nárok na povolení odkladného účinku podle § 17 zák. o nss č. 164/1937 je dán pouze, jsou-li splněny obě podmínky zákonem pro jeho povolení vyžadované, totiž jak podmínka, že veřejné zájmy nevyžadují okamžitého výkonu, tak i podmínka, že by straně z okamžitého výkonu vzešla nenahraditelná újma. (12. června 1939, č. 3481/38-2.)

Na rozhodnutí politického úřadu, kterým byl zrušen nález obec. trestního senátu o přestupku obec. tržního řádu, nepřísluší obci právo stížnosti k nss. — Takové právo stížnosti však obci přísluší, pokud jde o rozhodnutí politického úřadu, kterým bylo vysloveno, že obec. tržní řád odporuje živn. řádu. (19. prosince 1938, č. 1106/36-5.)

Výnos min. fin., kterým byl zemskému fin. ředitelství interně schválen zamýšlený způsob vyřízení žádosti strany, který však byl straně sdělen výměrem zem. fin. ředitelství takovým způsobem, že mohla mít důvodně zato, že o její žádosti rozhodlo min. fin., jest zrušiti podle § 6 zákona o nss č. 164/1937 Sb. (12. prosince 1938, č. 3499/36-4.)

Zruší-li min. zemědělství výměr stát. poz. úřadu, jímž byla v důsledku dohody o konečném vyřešení pozemkové reformy na zabraném souboru určitá osoba označena za kupce určitého pozemku, je tento výrok min. zemědělství (jako nástupce stát. poz. úřadu) rozhodnutím podle § 2 zákona o nss č. 164/1937 Sb. Na toto rozhodnutí může si stěžovat osoba označená za kupce pro porušení určitých veřejnoprávních nároků. (7. prosince 1938, č. 3702/36-5.)

IX. Veřejní zaměstnanci.

Akt, jímž bylo státnímu úředníku propůjčeno systemisované služební místo v jiném resortu, jiné služební kategorii a s jiným úředním titulem, než měl dosud, byť i v téže platové stupnici, je ustanovením ve smyslu §§ 4 a 6 plat. zák. č. 103/1926 Sb.; stížnost, napadající pouze jednu část tohoto jmenovacího aktu, je podle § 3 lit. b) zák. o nss-ě č. 164/37 Sb. nepřipustnou. (6. června 1939, č. 525/37-3.)

Jmenování obecního úředníka, provedené za účinnosti § 19 zák. č. 394/1922 Sb. není s hlediska § 212, odst. 2 zák. č. 103/1926 Sb. provedeno proti platným předpisům, i když poskytuje více platových práv nežli dovoloval předpis § 19 zák. č. 394/1922 Sb. (4. května 1939, č. 3767/35-3.)

Při určení úředních titulů obec. zaměstnanců podle zásad vlád. nař. č. 103/1927 Sb. nemůže obec přiznati obecnímu úředníku úřední titul, který se v tomto vlád. nař. vůbec nevyskytuje. (22. prosince 1938, č. 1665/35-5.)

Služební poměr venkovského poštovního sluhy (nař. č. 119/1910 ř. z.) nebo výpomocného poštovního sluhy (nař. č. 200/1902 ř. z.) jest poměrem práva soukromého a jsou proto o nárocích z tohoto poměru uplatňovaných, pokud nedošlo ke změně tohoto poměru ve smyslu zák. č. 390/1919 a 252/1919 Sb. na poměr pragmatikální, příslušny rozhodovati rádné soudy a nikoliv nss. (7. února 1939, č. 5354/36-5.)

Nárok na nábytečné ve smyslu dekretu dvorské komory ze 13. září 1804 č. 31 Sb. zák. pol. (§ 3) je za splnění ostatních zákonných předpokladů dán i tehdy, bylo-li přestěhování bytového zařízení provedeno do jiného místa než do nového úředního působiště státního zaměstnance, jenž z moci úřadu byl přeložen. (12. prosince 1938, č. 161/36-5.)

X. Mimořádná opatření hospodářská.

Rízení předepsané v odst. 1 § 1 vl. nař. č. 162/1935 Sb. je provéstí také, opovídá-li živnost v některém z oborů v odst. 1 jmenovaných obchodní společnost, i když tato společnost nebo některý z jejich společníků podobného oprávnění dosud neměli. — Ustanovení odst. 2 § 1 vl. nař. č. 162/1935 Sb. je kryto zákonem. (23. května 1939, č. 4693/36-6.)

Kuratorium Zvláštního fondu pro zmírnění ztrát, předpisující příspěvky podle § 11 odst. 2 zákona č. 238/1924 Sb., vydává rozhodnutí podle § 2 zákona o nss č. 164/1937 Sb. — Prohlášení zemské banky podle § 5 zákona č. 237/1924 Sb., že příspěvek, zaplacený stranou, byl přezkoumán a shledán správným, není rozhodnutím podle § 2 zákona o nss č. 164/1937 Sb. — Podle § 8 odst. 1 zákona č. 237/1924 Sb. ve znění čl. II. zákona č. 54/1932 Sb. je základem pro vyměření svépomocného příspěvku kapitál, který měl v rozhodném roce na dividendu nárok podle zákona, resp. stanov a kterému tedy valná hromada po právu nesměla odepřít dividendu. Nelze tedy započítati do této základny část akciového kapitálu, který v rozhodném roce byl vzat z oběhu a převeden na nostro. (7. prosince 1938, č. 4383/35-6.)

XI. Dávky za úřední úkony.

„Skutečným původcem úředního úkonu“ ve smyslu čl. III., odst. 2 nař. č. 248/1935 Sb., je i žalobce, který svou civilní žalobou zavalil příčinu k tomu, aby soud, zjišťuje již z moci úřední procesní způsobilost strany žalované, vyžádal si od ministerstva spravedlnosti osvědčení cizího práva (§ 271 c. ř. s.); na tom nic nemění, že strana žalovaná sama v řízení soudním výtku své procesní nezpůsobilosti vznesla. (17. května 1939, č. 235/37-4.)

B. Věci finanční.

I. Daně přímé.

Pro otázku, byl-li poplatník podle § 6 zák. č. 116/1921 Sb. v berním roce, kterého se týče konečný předpis daně podle zák. o os. d., zásadně (§ 4 zák. 116/1921) podroben úrokům z prodlení, je rozhodná úhrnná výše jeho roční daňové náležitosti podle předpisu, resp. podle zatímní platební povinnosti (§ 3) v rozhodném berním roce a nikoli celková výše konečných předpisů na tento rok, upravená na odvolání. (2. února 1939, č. 5762/36-4.)

Proti praesumpci spekulativního obchodu podle § 7 odst. 4 zák. o př. d. je připuštěn protidůkaz, uložený poplatníkovi v tom směru, že v době nabytí nemovitosti neměl úmyslu získanou nemovitost zciziti se ziskem. Úřad není povinen prováděti šetření za účelem zjištění, zda poplatník měl v době nabytí nemovitosti takovýto úmysl. — K odůvodnění úsudku, že se poplatníkovi nezdařil protidůkaz proti praesumpci spekulativního obchodu, nestačí výrok úřadu, že rodinné poměry, uváděné poplatníkem, nevylučují nijak spekulativní úmysl, ba spíše mohly jej ještě podporovati. (2. května 1939, č. 5491/36-5.)

Není vdovcem ve smyslu § 19 odst. 1 věty 2 zák. o př. d. ten, jehož manželství bylo rozloučeno, třeba před uzavřením rozloučeného manželství vdovcem byl. (30. března 1939, č. 1344/37-4.)

Příspěvek poplatníka na nezletilou dceru, která po část roku byla v ošetřování ústavu ochrany matek, resp. švagra poplatníkovy, není odčitatelnou položkou. (4. dubna 1939, č. 1095/37-4.)

Pravidelné příspěvky poplatníka nezletilé dceři, dlící pro trvalou a nevyléčitelnou chorobu stále v ústavním ošetření mimo jeho domácnost, nejsou odpočitatelnou položkou. (12. května 1939, č. 5152/37-2.)

Ustanovení § 34 zák. o př. d. lze použiti jen pro případy, v nichž se skutečně daň srážela či po právu měla býti srážena, kde tedy služební požitky dosáhly v rozhodném roce částky, jež vychází, přepočte-li se příslušný nejnižší požitek, uvedený v §§ 30 a 31, na požitek celoroční. (23. května 1939, č. 5481/37-2.)

O žádosti zaměstnavatele, aby jím vykonaná platba srážkové daně důchodové byla s jeho konta této daně přeúčtována na daňové konto zaměstnavcovy, rozhoduje berní správa s konečnou platností. (5. června 1939, č. 3693/37-3.)

U poplatníka, vedoucího řádné obchodní knihy a zdaněného, co se týče výdělečného podniku, z vykázaného bilančního zisku, nelze z daňového základu vyloučiti částku, o kterou byla úřadem zvýšena hodnota zboží a surovin, uvedená v bilanci předchozího roku, jestliže poplatník během řízení neopravil bilanci z roku pro zdanění rozhodného zvýšením začáteční hodnoty zásob o tutéž částku. — Zdanění za každý berní rok je zcela samostatné a není předpisu, který by odvolací komisi ukládal povinnost rozhodovati o podaných odvoláních podle časového pořadí berních roků. (14. června 1939, č. 5630/37-2.)

Trvalé břemeno ve smyslu § 15 č. 2 zák. o př. d., které jest investičním zatížením příjmového pramene, není pro podnik odčitatelnou položkou podle § 55 odst. 1 cit. zákona. (4. listopadu 1938, č. 2327/36-5.)

Částka, placená advokátem jako procentní podíl na čistém zisku advokátní kanceláře vdově po bývalém společníku podle ujednání o převzetí celé kanceláře, je investičním výdajem, neodčitatelným podle § 17 č. 1 zák. o př. d. (14. června 1939, č. 4431/37-2.)

Licenční poplatky, placené podnikem za poskytnutí patentové licence časově omezené, nemají povahu výdajů k rozmnožení majetku podle § 17 odst. 1 zák. o př. d. (16. března 1939, č. 2326/37-3.)

Výtěžek, plynoucí polnímu hospodáři z připouštění plemenného hřebce ke klisnám cizích hospodářů, není výtěžkem z jeho polního hospodářství ve smyslu § 47 odst. 1 bodu 3 zák. o př. d. — Používání věcných prostředků při výdělečné činnosti nevylučuje kvalifikaci této činnosti jako zaměstnání ve smyslu § 50 bodu 3 zák. o př. d. (10. listopadu 1939, č. 2329/36-4.)

Pojem „služební poměr“ ve smyslu § 47 odst. 1 č. 2 zák. o př. d. znamená úplatné vykonávání služby nebo práce rázu relativně trvalého, přinášející pro zaměstnaného určitou hospodářskou nesamostatnost a odvislost oproti zaměstnavateli. — Vykonávání lékařské praxe podle rámcové smlouvy se zajišťovací pojišťovnou pracovnic v domácnosti nepodléhá podle § 47 odst. 1 č. 2 zák. o př. d. všeobecné dani výdělkové. (9. června 1939, č. 1514/36-3.)

Podmínky pro snížení sazby všeobecné daně výdělkové podle § 57 odst. 1 věty 2 zák. č. 76/1927 ve znění zák. č. 167/1930 musí trvat po celé období, pro zdanění rozhodné. (22. května 1939, č. 4628/37-2.)

Ustanovení odst. 1 prov. nař. č. 175/1927 k § 57 odst. 7 zák. o př. d., stanovící pojem „veškerého kapitálu v podniku trvale na zisk uloženého“ jako základu minimální všeobecné daně výdělkové, je ve shodě se zákonem. — Při výpočtu kapitálu v podniku trvale na zisk uloženého ve smyslu § 57 odst. 7 zák. č. 76/1927 Sb. jsou odčitatelný i zápůjčky, poskytnuté veřejné obchodní společnosti od jejích společníků, vyjímajíc tu část jednotlivých zápůjček, jež odpovídá poměru obchodních podílů dotyčných společníků k úhrnu obchodních podílů všech společníků. (31. května 1939, č. 2976/37-3.)

O ručení za všeobecnou daň výdělkovou podle § 77 zák. o os. d. č. 220/1896 ř. z. rozhoduje v poslední stolici správní ministerstvo financí. (13. prosince 1938, č. 1680/36-4.)

Po uplynutí odvolací lhůty není přípustno ani podrobnější rozvedení důvodů, uplatněných ve včasném odvolání (§§ 253 odst. 2 a 330 odst. 11 zák. o př. d.). (20. prosince 1938, č. 1939/36-5.)

Připojil-li poplatník k přiznání k dani důchodové sice výpočet příjmů a vydání, týkající se samostatného výdělečného podniku (nájmu statku), nikoli však vložku C, která podle vzoru přiznání vydaného ministerstvem financí (§ 307 odst. 1 zák. o př. d.), tvoří současně přiznání k všeobecné dani výdělkové osob fyzických, stihají jej pro všeobecnou daň výdělkovou kontumační následky podle § 309 odst. 1 téhož zákona. — Odvolací komise může použití kontumačních následků podle § 309 odst. 1 zák. o př. d., které stihly poplatníka proto, že nepodal povinného přiznání, i když těchto následků úřad I. stolice nepoužil. — Kontumační následky, jež nastaly podle § 309 odst. 1. zák. o př. d., nepomíjejí výzvou, danou poplatníku podle § 309 odst. 2 téhož zákona, aby podal přiznání. — V okolnosti, že úřad I. stolice jednal s poplatníkem tím, že ho vyzval k odpovědi na dekret, nelze spatřovati vzdání se kontumačních následků, jež podle § 309 odst. 1. cit. zák. nastaly proto, že poplatník nepodal přiznání, vyhovujícího ustanovení § 307 odst. 1 téhož zákona. (13. června 1939, č. 5385/37-2.)

Předložil-li poplatník k výzvě úřadu obchodní knihy formálně řádně vedené, nutno v protokole o nahlédnutí do těchto knih ke zjištění, že další doklady k nim nebyly předloženy, uvésti příslušné vysvětlení nebo odůvodnění poplatníkově ve smyslu § 316, odst. 3 zák. o př. d. (16. května 1939, č. 4648/37-2.)

Předpokladem odčitelnosti výdajů, hrazených v obchodním r. 1926 (1925/26) ze základu daně za r. 1927 jest, že výdaje ty byly uhrazeny z rezervy nebo z části rezervy, vykázané již v účetní závěrce předchozího období obchodního a přenesené v této vlastnosti do obchodního r. 1926 (1925/26). K řešení otázky, které předměty jsou ve smyslu čl. VII odst. 5 zák. o př. d. ve znění zák. č. 180/1927 v podniku trvale užívány, je povolán rozhodčí soud, zřízený podle § 20 odst. 1 zák. o stabilizačních bilancích č. 78/1927. — Reservě pro zvláštní daň výdělkovou neodnímá povahu speciálního rezervního fondu podle zák. o př. d., postrádajícího vlastnost pravé rezervy ve smyslu § 83 odst. 8 tohoto zákona, pouhá skutečnost, že v roce pro zdanění rozhodném nebylo snad podle stavu tohoto roku rezervy, podnikem vytvořené a do směrodatného obchodního roku účetně převedené, zapotřebí k účelu, pro který reserva byla při jejím zřízení vytvořena, pokud příslušný společenský orgán se neusnesl na změně došavadního určení této rezervy. (2. prosince 1938, č. 5555/35-5.)

Stavební družstvo, zřízené podle zákona č. 70/1873 ř. z. a sledující podle svých stanov účely, vytčené v zákonech o stát. fondu pro bytovou péči č. 242/1910 ř. z. a č. 98/1919 Sb. a ve stanovách tohoto fondu, vydaných vyhláškou ministerstva veřejných prací č. 28/1912 ř. z., podléhá zvláštní dani výdělkové, i když jeho činnost v období pro zdanění rozhodném záležela jen v pronajímání bytů v domech družstva. (27. března 1939, č. 474/37-4.)

Jestliže úřad odepřel společenstvu zvýhodněnou berní sazbu podle § 75 zák. o př. d. ze dvou samostatných důvodů, totiž jednak, že společenstvo podle stanov obstarává pro členy komisionářské obchody, jednak že mu stanovy umožňují obchodování s osobami, které nesložily (zvýšený) členský podíl, a stížnost k n. s. soudu bere v odpor jen první z důvodů, nemusí n. s. soud zkoumatí důvodnost námitek stížnosti a rozhodnutí úřadu zůstává opřeno o druhý důvod stížností nepodvrácený. — Tvrđilo-li společenstvo v odvolání, že položka, označená v účtě ztráty a zisku za rozhodný rok jako příspěvek k zvláštnímu fondu pro zmírnění poválečných ztrát podle zák. č. 237/1924 za předchozí rok, byla zjištělna a splatna teprve v roce pro zdanění rozhodném, nemohl úřad, aniž zaujal stanovisko k námitce strany, odepřítí položce té odpočitatelnost z důvodu, že se netýká rozhodného pro zdanění roku. — Pro právní povahu poplatku, placeného společenstvem při přístupu a výstupu členů z jejich podílů, jako investičního výdaje ve smyslu § 78 písm. a) zák. o př. d. je bez významu skutečnost, že tento výdaj učinilo společenstvo samo, a to v roce pro zdanění rozhodném. (28. dubna 1939, č. 794/37-4.)

Co se týče ztrát druhu, označeného v § 79 písm. f) zák. o př. d. jsou odpočitatelné jednak odpisy takových ztrát, které skutečně nastaly v obchodním období pro zdanění rozhodném podle provozovacích poměrů tohoto obchodního roku a které byly podnikem též v jeho knihách, resp. uzávěrce účetně provedeny, jednak úložky do rezervního fondu pro ztráty, které buď již nastaly v rozhodném pro zdanění roce, nebo které lze očekávat jako předvidatelný výsledek obchodních poměrů v rozhodném roce, čili ztrát, které sice v rozhodném roce obchodním ještě nenastaly, ale které podle provozovacích poměrů tohoto roku možno očekávat jako předvidatelný výsledek obchodních poměrů v tomto roce. — Předpokladem pro odčitelnost odpisu ztráty podle § 79 písm. f) zák. o př. d. jest, že ztráta, která byla v určitém obchodním období ve skutečnosti účetně odepsána na příslušném majetkovém kontě, resp. podle zásad správného bilancování v roce tom odepsána býti měla, byla v tomto obchodním roce

zjistitelná nejen co do důvodu svého vzniku, nýbrž i co se týče číselné její výše. (2. prosince 1938, č. 304/36-4.)

Výhoda mimořádného 20% odpisu podle § 79 písm. f) odst. 3 zák. o př. d. přísluší, jde-li o výměnu starého stroje, jen pro výměnu za stroj objektivně nový. (8. května 1939, č. 322/37-4.)

Odpočitatelnou položkou podle § 79 odst. 1 písm. i) zák. o př. d. ve znění zák. č. 167/1930 Sb. je podíl poplatného podniku na zisku jiného podniku, plynoucí z akcií tohoto jiného podniku, které měl poplatník ve svém vlastnictví prokazatelně po celá dvě hospodářská období bezprostředně předcházející roku pro zdanění rozhodném v minimální výši 20% počtu akcií onoho jiného podniku, pokud ovšem nejde o výjimku, připuštěnou v tomto ustanovení al. 2 pro berní roky 1930 nebo 1931. (5. června 1939, č. 5105/37-2.)

Pokladník společenstva, který podle stanov je jedním z orgánů, spravujících záležitosti společenstva, je odpověden za společenstevní jmění a správné vedení, je volen valnou hromadou z řad členů společenstva a jemuž valná hromada uděluje absolutorium stejně jako představenstvu, je v oboru činnosti, přikázané mu stanovami orgánem společnosti s hlediska § 79 písm. h) zák. o př. d. — Otázku služebního poměru soukromoprávní povahy dlužno pro obor přímých daní podle zák. č. 76/1927 řešiti s hlediska §§ 1151—1164 o. z. o. ve znění novely č. 69/1916. (27. února 1939, č. 2333/37-4.)

Daň z obratu, zaúčtovaná co skutečná platba mezi režijními výdaji k tíži provozovacího výsledku obchodního roku pro zdanění rozhodného, je výdajovou položkou, odpočitatelnou při zvláštní dani výdělkové, když se týká tohoto rozhodného obchodního období nebo se sice vztahuje na předchozí obchodní roky, avšak povinnost k jejímu zaplacení vznikla teprve v roce pro zdanění rozhodném. (22. února 1939, č. 2223/37-4.)

Přesuny částí zvláštních rezervních fondů, vedených v evidenci fondové vzhledem k čl. VII uvád. ustanovení k zák. o př. d. jako zdaněných, do všeobecného rezervního fondu nelze rozvrhovati s hlediska § 80 odst. 1 téhož zákona podle poměru dosud zdaněné a nezdaněné části těchto fondů; nerozhodné jest, že příděl do dotčeného fondu ze zisku 1926 nebyl v knihách podniku veden odděleně a že fond byl v bilancích vždy vykazován jednotně. (12. května 1939, č. 6001/37-3.)

Úřad nemusí odstraniti vadu řízení, pro kterou n. s. soud zrušil jeho rozhodnutí, jestliže nové své rozhodnutí, vydané na místě zrušeného rozhodnutí, opře o jiný právní důvod nebo o jiný skutkový základ, než učinil v dřívějším rozhodnutí. — Úřad jest zásadně vázán svým úředním aktem, z něhož strana nabyla práv, a může dřívější akt, jímž straně přiznal nárok na něco, nač tato ze zákona práva neměla, odvolati jen výjimečně, totiž buď, je-li k tomu pozitivní zákonnou normou výslovně zmocněn, nebo jde-li o akt zmatečný a tudíž právní moci vůbec neschopný, anebo konečně, jsou-li tu dány podmínky pro obnovu řízení. — Ministerstvo financí není příslušné rozhodovati o povinnosti náhradních úroků podle zák. č. 116/1921, přijatých stranou za účinnosti zák. č. 76/1927, k dani rentové srážkou. — Podle ustanovení §§ 3, 6 a 7 zák. č. 116/1921 je poplatník, kterému byla již daň pro určitý berní rok předepsána, v následujících jednotlivých letech povinen platiti tuto daň ve výši posledního předpisu jako prozatímní povinnost, a to potud, pokud neobdrží předpis daně pro některý pozdější rok; podle tohoto pozdějšího předpisu — ať již je vyšší nebo nižší než předešlý předpis — se pak bude řídit prozatímní platební povinnost teprve v následujících čtvrtletích po doručení tohoto pozdějšího

platebního rozkazu. — Ustanovení čl. 4 odst. 9 A odst. 2 prov. nař. č. 266/1921 o výpočtu úroků z prodlení neplatí pro výpočet náhradních úroků. — Ustanovení § 293 zák. o př. d. č. 76/1927 o náhradních úrocích z prozatímních plateb nevztahuje se na přeplatky daní za berní roky před rokem 1927. — Pro výpočet náhradních úroků podle zák. č. 116/1921 u přímých daní, odepsaných k opravnému prostředku, je jedině rozhodný daňový přeplatek v den vyrozumění o odpisu a je tedy bez významu, zda v mezidobí (t. j. ode dne platby do dne vyrozumění o odpisu) byl stav jiný. (3. dubna 1939, č. 4991/36-4.)

Ve dvouleté promlčecí lhůtě podle § 277 odst. 4 zák. o př. d., počítané od konce roku, v němž doručen původní předpis daně, nebo v němž nastalo přetržení promlčecí doby, možno předepsati poplatníku více dodatků k daní. — Přetržení promlčení práva vyměřiti dodatek k daní podle § 277 odst. 4 zák. o př. d. se týká jen těch položek, stran kterých byly provedeny úřední úkony, mající v zápětí přetržení promlčení. (4. května 1939, č. 2284/37-3.)

Ustanovení § 277 odst. 4 zák. o př. d. o promlčení práva k předpisu dodatku nelze použítí, jestliže rozhodnutím odvolací stolice nedošlo ke zvýšení daně, třeba tento úřad v některém směru rozhodl pro poplatníka méně příznivě než úřad I. stolice. — Kontumační následky podle § 325 odst. 1 zák. o př. d. může pro poplatníka přivoditi jedině neospravedlněné nevyhovění příkazu, daného mu ve výzvě úřadu, nikoli případné nezdaření důkazu jím na výzvu včas podaného. (5. června 1939, č. 5129/37-3.)

Odpis za opotřebování nebo znehodnocení budovy (§ 15 č. 1 písm b) zák. č. 76/1927 Sb.) při výpočtu důchodu z majetku domovního (§ 9 uved. zákona) nelze počítati z nákladu na nabytí stavebního pozemku, na němž je budova postavena. (29. března 1939, č. 4700/37-2.)

Nabylo-li rozhodnutí o dočasném osvobození budovy moci práva brání formální právní moc — *res iudicata* — tomu, aby o nové žádosti mohlo býti znovu meritorně rozhodováno. (14. června 1939, č. 5841/37-2.)

Zanikla-li vlastnost domu jako domu s malými byty a malými provoznami dříve, než prošla řádná doba osvobození, může úřad, kterému skutečnost ta v době rozhodování o dočasném osvobození je známa, povoliti pro takový dům osvobození řádné, t. j. obyčejné (ne malobytové). — Sezonním bytem, který se nepokládá za malý byt podle § 136 odst. 7 zák. o př. d., rozumí se byt, který je vlastníkem domu určen k tomu, aby se ho užívalo jen po dobu sezony, na př. v létě za letní byt. (24. dubna 1939, č. 316/37-3.)

V otázce posouzení stavby jako novostavby ve smyslu § 134 odst. 1 písm. a) zák. o př. d. je za samostatnou budovu považovati takovou, která ani stavebně, ani co do použitelnosti není závislá na jiné budově. — Z okolností, že nově postavené místnosti budovy byly vystavěny současně s místnostmi, které jsou přístavbou podle § 134 odst. 1 písm. d) zák. o př. d., že část jejich má společnou zeď s místnostmi uvedené přístavby a přízemí této stavby je spojeno dveřmi s jinou budovou, nelyne, že tato stavba je pouhou přístavbou, nikoli samostatnou budovou. (30. března 1939, č. 106/37-5.)

Subjektem domovní daně podle § 119 zák. o př. d. stává se vydražitel budovy jako její vlastník již příklepem, uděleným podle § 183 ex. ř. č. 79/1896 ř. z. a nikoliv teprve knihovním zápisem svého vlastnického práva. — Je věcí poplatníka, aby nedobytnost nájemného podle § 149 odst. 4 zák. o př. d. prokázal, resp. aby nabídl příslušné důkazní prostředky; úřad

není povinen sám si vyžádati z úřední moci exekuční spisy. (22. listopadu 1938, č. 1071/36-5.)

Ustanovení § 154 odst. 2 zák. o př. d. o možnosti ocenění nájemní hodnoty budov a jejich části o 25% níže proti dosažitelné činži při předpisování daně činžovní nelze použítí obdobně pro zjišťování užitkové hodnoty podle § 9 zák. o př. d. při předpisování daně důchodové. (16. března 1939, č. 1313/37-4.)

Ustanovení § 157 odst. 2 zák. o př. d., že ponechání nábytku v místnosti, která se s ním obyčejně pronajímá, není na překážku pokládati místnost výjimečně za neužívanou, nelze rozšiřovati na budovy, resp. části budov, které vůbec nebyly pronajímány. — Používání budovy zůstavitelovy neodevzdanou pozůstalostí pro další úschovu nábytku a zařízení, tvořícího součást pozůstalostního jmění, je používáním budovy poplatníkem ve smyslu § 153 č. 1 písm. a) zák. o př. d. (28. dubna 1939, č. 3915/37-3.)

Ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), d), e) zák. o ochraně nájemníků č. 44/1928 Sb. ve znění zák. č. 166/1930, 164/1932 a 244/1933 Sb. o nezapočítatelnosti určitých zvýšení nájemného do základu daně činžovní nelze použítí, vyměřuje-li se daň z nájemní hodnoty. — Byly-li obecní přírážky k činžovní dani po roce 1914 zvýšeny, aniž se tím zvýšilo celkové zatížení domu činžovní daní s přírážkami proti zatížení v roce 1914 (resp. v roce pozdějšího prvního pronájmu), nelze užití ustanovení § 10 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 12 odst. 2 č. 1 zák. o ochraně nájemníků č. 44/1928 Sb. ve znění zák. č. 244/1933 a 32/1934 Sb. — Ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zák. č. 44/1928 ve znění zák. č. 32/1932 Sb. o nezapočtení 50% základního nájemného do vyměřovacího základu činžovní daně za rok 1934 vztahuje se pouze na byty, u kterých nájemné, placené v roce 1934, nepřevyšuje 600 K ročně. (29. listopadu 1938, č. 447/36-4.)

Náhradní úroky ze vráceného přeplatku nemovitostního poplatku podléhají dani rentové podle zák. o př. daních. (7. listopadu 1938, č. 3529/36-4.)

Pro otázku, nepřesahují-li výměnkářské dávky v konkrétním případě míru v místě obvyklou (§ 174 č. 13 zák. o př. d.), je nerozhodnou skutečnost, zda výměnkářské dávky nejsou poměrně vyšší, než je v místě obvyklá míra takovýchto dávek, poskytovaných v selských statcích, ve srovnání s velikostí a bonitou statku, z něhož jsou výměnkářské dávky v konkrétním případě plněny. (22. května 1939, č. 4142/37-3.)

Předpokladem postupu berní správy v odvolacím řízení podle § 333 odst. 2 a 3 zákona o př. d. je, že v řízení před touto I. stolicí se sběhly vady řízení a že tyto vady byly uplatněny poplatníkem v odvolání; povinnost odstraniti tyto vady má již I. stolice, nikoli teprve stolice odvolací. — Pojem tichého společníka pro obor přímých daní podle zák. č. 76/1927 je posuzovati podle obch. zákona; k pojmu tiché společnosti náleží, že někdo účastní se na provozu obchodní živnosti jiného majetkovým vkladem s podílem na zisku a ztrátě (čl. 250 o. z.) a že majitel obchodní živnosti se stane vlastníkem vkladu tichého společníka (čl. 252 odst. 1 o. z.). — Zákon o př. d. č. 76/1927 má v předpisech o rentové dani na mysli příjem, který je zásadně příjmem se opětujiícím, a takovým jest i příjem, který není pevný, nýbrž i co do výše kolísavý, nebo který z přechodných příčin dočasně zcela ustane. — Licenční poplatky, jichž se majitelé patentu dostává jako náhrady za přenechání výkonu oprávnění patentu jiným osobám (§ 172 odst. 2 č. 6 zák. o př. d.), podléhají dani rentové i tehdy, jde-li o autora-vynálezce patentu samého (prov. nař. č. 175/1927 Sb. k § 172 odst. 6 zák. o př. d.). — Podmínkou pro vyloučení požitků, pobíraných z majetkových práv a předmětů, z povinnosti k dani rentové podle § 172

odst. 1 zák. o př. d. jest, aby tyto požitky postihovala některá z výnosových daní: pozemková, domovní, všeobecná, nebo zvláštní daň výdělková, a aby tato daň krátila požitky oné osobě, která tyto požitky pobírá. (2. března 1939, č. 625/36-4.)

Výkaz, který předkládá vyměřovacímu úřadu podle §§ 181 odst. 2 a 183 odst. 5 zák. o př. d. společnost o vybraných a odvedených částkách daně z tantiem, nelze klásti na roveň příznání k dani ve smyslu §§ 306 a násl. téhož zákona. — Jestliže úřad, zkoumajе na podkladě předloženého jemu výkazu o vybraných a odvedených částkách daně z tantiem správnost vykonaných srážek, dospěje k úsudku, že srážky nebyly provedeny správně a že u některých poplatníků této daně bylo plátcem sraženo a odvedeno více a u jiných zase méně, než jak zákon předpisuje, má plátcі předepsati doplatek jen tehdy, je-li toho zapotřebí, aby vyrovnán byl rozdíl, oč nedoplatky na dani přesahují její přeplatky. (25. března 1939, č. 3417/36-3.)

Rozhodnutí berní správy o opravě evidence rezervních fondů při zvláštní dani výdělkové, provedené důsledkem přiznaného daňového dobropisu podle § 5 zák. o půjčce na obranu státu č. 142/1936, není konečné. (10. června 1939, č. 5050/37-2.)

Na povolení příročí podle § 283 odst. 1 věty 1 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb. není právního nároku. (12. června 1939, č. 213/38/2.)

O příznání dobropisu podle § 2 vl. nař. z 30. ledna 1936 č. 28 Sb. rozhoduje v jediné stolici konečně berní správa. — Výpočet dobropisu podle § 2 vl. nař. z 30. ledna 1936 č. 28 Sb. provádějí výběrčí úřady, příslušné k zúčtování daní. (25. května 1939, č. 5198/37/2.)

Ustanovení § 210 odst. 5 zák. o př. d. nezakládá pro stranu právní nárok na delegaci jiného než příslušného vyměřovacího úřadu k provedení trestního vyšetřování z důvodu možné snad zaujatosti vyšetřujících a nalézacích činitelů proti ní. (16. května 1939, č. 6142/37/3.)

Zák. o př. d. č. 76/1927 nedává ručiteli za přímé daně právo, aby žádal o svůj přísežný výslech. (8. února 1939, č. 318/36/4.)

Rozhodnutí berní správy o amnestii daňové podle § 4 zák. č. 142/1936 je konečné (§ 339 zák. o př. d.). — Daňová amnestie, stanovená § 4 zák. č. 142/1936 Sb., vztahuje se jen na příjmy a výtežky poplatníkem zatajené způsobem, v zásadě podléhajícím stíhání trestním řízením daňovým. (14. června 1939, č. 6196/37/3.)

Ustanovení §§ 294 a 297 zák. o př. d., týkající se povinnosti finančních úřadů vrátiti daně neprávem přijaté a poukázati nahrazovací úroky z taktο vrácených částek, jsou-li splněny podmínky, stanovené v §§ 291 a násl., nelze pokládati za provedení § 92 ústavní listiny č. 121/1920, podle něhož určí zákon, pokud stát ručí za škodu, způsobenou nezákonným výkonem veřejné moci. — Na výkon dozorcí moci ve věci berní exekuce nemá strana právní nárok. (19. prosince 1938, č. 300/36/7.)

O rekursech ve příčině úroků z prodlení, pokud jde o daň z obratu podle zák. č. 321/1921 a podle zák. č. 268/1923 do konce r. 1926 rozhoduje v postupu správních stolic zemské finanční ředitelství a ministerstvo financí. — Nesprávné právní poučení, připojené k rozhodnutí, označivšímu se za konečné, zakládá podstatnou vadu řízení. — Úřad II. stolice, rozhoduje o odvolání ve příčině úroků z prodlení ze přímých daní a daně z obratu, jest oprávněn přezkoumati výrok I. stolice i ve směru, jehož se odvolání nedotýkalo. — Právo státu požadovati úroky z prodlení z přímých daní, vyměřených na rok 1927 a pozdější, promlčuje se podle ustanovení § 281 zák. o př. d. č. 76/1927 Sb.; ustanovení § 277 nepřichází tu

v úvahu. — Paragraf 339 odst. 1 zák. o př. d. nevztahuje se na ustanovení § 277 téhož zákona o promlčení práva vyměřiti daň, ježto ustanovení toto je povahy materiální právní. — Promlčení úroků z prodlení z daně z obratu dlužno posuzovati podle ustanovení § 45 odst. 5 zák. o dani z obratu o právu státu požadovati splatnou daň. — Pro počátek promlčecí lhůty u úroků z prodlení z přímých daní podle § 281 zák. č. 76/1927 Sb. je rozhodné, kdy dávka se stala splatnou, nikoli, kdy první splátka na daň byla zaplacená. — Pro počátek promlčecí lhůty u úroků z prodlení z daně z obratu podle § 45 odst. 5 zák. č. 268/1923, resp. 246/1926, je rozhodné, kdy daň se stala splatnou, nikoli, kdy došlo k prvé platbě daně. (23. února 1939, č. 112/36/4.)

II. Daně nepřímé.

Podnikatelem podle § 6 zák. o dani z obratu č. 268/1923, 246/1926 a 56/1932 Sb. jest i veřejná nemocnice, vybírající ošetrovací taxu, a její dodávky a výkony jsou osvobozeny od daně z obratu pouze v rozsahu, vymezeném v § 4 č. 12 uved. zák. — Poskytuje-li všeobecná veřejná nemocnice stravu svým zaměstnancům, nejde o vlastní spotřebu podle § 1 odst. 5 zák. o dani z obratu č. 268/1923, 246/1926 a 56/1932 Sb. (2. června 1939, č. 2090/37/3.)

Poplatník, jemuž bylo podle § 17 odst. 7 zák. č. 268/1923 povoleno, aby přiznával účtované ceny za dodávky nebo výkony, nemůže se domáhati odečtení účtovaných cen, které ztratil úpadkem nebo vyrovnáním odběratelů anebo odečtením obvyklých srážek (slev) při placení účtů. — Nárok na odpočtení úplaty v daňovém přiznání podle § 18 zák. č. 268/1923 přísluší poplatníku jen, když se vrátí úplata, t. j. když se z majetku poplatníkovy (dodavatelovy) dostává do majetku příjemce dodávky (výkonu) zcela nebo z části to, co jím bylo za onu dodávku (výkon) poplatníku dáno. (5. června 1939, č. 2322/37/2.)

K přerušení promlčení práva vyměřiti poplatníku dodatek na dani z obratu podle § 45 odst. 4 zák. č. 321/1921 je zapotřebí, aby poplatník byl o úkonu, majícím za účel vyměření dodatku, zpraven tak, aby se mohl zúčastniti řízení pro dodatečné vyměření daně, nevyžaduje se však, aby poplatníku dostalo se formálního vyrozumění, že dotčený úkon se provádí za účelem přetržení promlčení. — Ustanovení § 4 č. 18 zák. č. 268/1923 o osvobození dodávek vývozcům od daně z obratu nelze ani analogicky použití na případ, spadající pod ustanovení zák. č. 321/1921. — Okolnost, že poplatníku je nemožno přesunouti daň na odběratele, nemůže býti důvodem pro osvobození od daně z obratu. — Výnos ministerstva financí z 23. února 1922 č. 98.634/6243/21, kterým se k žádosti svazu insertních a reklamních kanceláří dovoluje stanoviti pro tyto kanceláře jak základ daně z obratu, tak i berní sazbu odchylně od ustanovení zákona o této dani, není právní normou, podle níž se má daň z obratu kanceláři vyměřiti. — N. s. soud nemůže při svém rozhodování sledovati sporné strany v tom, aby otázku povinnosti k dani z obratu zkoumal podle výnosu, který nemá povahu právní normy. (7. ledna 1939, č. 3669/35/5.)

Úřady, vyměřující paušalovanou daň z obratu u textilních předmětů podle vyhlášky ministra financí čís. 61/1934 Sb., jsou podle 13. odst. této vyhlášky oprávněny zkoumati, zda poplatník prohlášením svých dodavatelů — výrobců prokázal, že tito skutečně státu zaplatili paušál z textilních předmětů, které poplatník od nich v tuzemsku koupil za účelem jejich dalšího zušlechťení nebo zpracování. (27. února 1939, č. 3107/36/5.)

Věcné přínosy společníků společnosti s r. o. podle společenské smlouvy do společnosti při jejím založení, sestávající ze strojů a předmětů tovar-

ního zařízení, na účet základního kapitálu jsou dodávkami movitých věcí ve smyslu § 2 zák. o d. z obr. č. 268/1923, resp. č. 188/1930 a č. 56/1932. — Podíl, který společník obdrží za přínos movitých věcí do společnosti s r. o., jest úplatou podle § 9 zák. č. 268/1923, resp. č. 188/1930 a č. 56/1932. (27. února 1939, č. 4804/36/3.)

Úplaty, došlé notáři na pohledávky, pocházející z výkonu notářství v dřívějším jeho působišti, podléhají dani z obratu. (5. června 1939, č. 2454/37/4.)

Úplata, kterou dostala strana za své výrobky, prodané prostřednictvím prodejní společnosti s r. o., podléhá u ní dani z obratu podle zák. č. 321/1921, při čemž je nerozhodné, zda prodejna byla k ní v poměru komisionáře či jen zástupce. (22. prosince 1938, č. 2230/36/4.)

V ustanovení min. vyhl. č. 2/1929 Sb. o paušalování daně z obratu u cukru, že paušál je platiti z veškerého cukru vyklizeného z výrobiště, nelze shledávati ustanovení, vyžadované § 1 odst. 4 zák. č. 188/1930, zavádějícím povinnost k dani z obratu pro převody mezi závody téhož podniku a mezi závody nebo podniky téhož majitele. (25. listopadu 1938, č. 3491/36/4.)

Zamítnutí žádosti o prodloužení lhůty k odpovědi na výzvu, danou v řízení o dani z obratu podle zák. č. 268/1923 v souvislosti se zák. č. 246/1926, 188/1930 a 56/1932 Sb., z důvodu, že tato žádost byla podána opožděně, nelze odporovati samostatným opravným prostředkem. (31. května 1939, č. 2066/37/3.)

Sazba likvidačního příspěvku 6 K za 1 hl, stanovená v § 10 vl. nař. č. 162/1934 pro pivovar, jehož provoz byl zastaven, z výnosu daně z piva, je pouze nejvyšší přípustnou hranicí pro určení likvidačního příspěvku při výstavu piva v r. 1932 od 5001 do 10.000 hl nikoli však sazbou, na kterou by jednotlivému pivovaru příslušel nárok za všech okolností, a úřad není povinen, aby uvedl nějaké důvody, proč příspěvek nepřiznává touto nejvyšší sazbou. (29. března 1939, č. 723/37/5.)

Neplacení daně z motorového vozidla včas zakládá objektivní skutkovou podstatu přestupku, trestného podle § 92 odst. 3 věty 1. zák. č. 77/1935 Sb. — k opominutí ve smyslu § 92 odst. 3 věty 1. zákona č. 77/1935 Sb. vyžaduje se subjektivní zavinění. — Majitele motorového vozidla může zprostiti trestní odpovědnosti za opožděné splnění daňové povinnosti toliko průkaz, že, ač vyvinul veškerou péči, aby povinnosti té dostál, bylo mu z důvodů, mimo jeho osobu ležících, znemožněno tak učiniti. (8. května 1939, č. 4230/36/6.)

Opominutí přihlásiti motorové vozidlo ve stanovené lhůtě příslušnému důchodkovému úřadu písemně podle vzorce, vydaného ministerstvem financí, zakládá objektivní skutkovou podstatu přestupku, trestného podle § 92 odst. 3 věty 1. zák. č. 77/1935. — Uplatňoval-li majitel motorového vozidla v odvolání z trestního rozsudku, že nebyly předepsané úřední tiskopisy, na nichž jedině mohla býti přihláška k dani podána, a o jichž vydání u příslušného důchodkového kontrolního úřadu opětovně žádal, že stranu co do nesplnění přihlašovací povinnosti nestihá subjektivní zavinění, zaujmouti stanovisko. — Úkolem odvodního spisu jest, aby námitky stížnosti vyvracel, nikoli však také, aby nař. rozhodnutí doplňoval nebo novými důvody ospravedlňoval. (8. května 1939, č. 5348/36-5.)

III. Poplatky, dávky, clo.

Potvrzení o příjmu peněz za pivo, dané závozníkem pivo rozvázejícím jako jednatelem bez příkazu odběratelům na dodacím listku pivovaru, podléhá poplatku podle saz. pol. 30/47 písm. a) popl. zák., k jehož zaprazení je zavázán majitel pivovaru. (22. května 1939, č. 3169/37/6.)

Základ poplatku z rozsudku, vydaného o žalobě, kterou se žalobce domáhal, aby mu na základě tržové smlouvy byla odevzdána držba koupených nemovitostí, je stanoviti podle ustanovení odst. 3 č. 4, nikoli odst. 1 § 14 cis. nař. č. 279/1915. (16. května 1939, č. 5175/37/8.)

Na solidární povinnosti obou sporných stran platiti poplatky z rozhodnutí vyšších stolic, stanovené § 20 odst. 1 a odstavcem 2 ve spojení s § 8 odst. 4 cis. nař. č. 279/1915 ř. z., nebylo nic změněno ustanovením § 31 odst. 1 prov. nař. č. 380/1915 ř. z. — Cís. nařízení č. 279/1915 o soudních poplatcích, vydané podle § 14 státního základního zákona č. 141/1867, má moc zákona. (14. prosince 1938, č. 4266/36/3.)

Zápis vlastnického práva k nemovitostem zrušeného svěřenství, uskutečněný podle dohody uzavřené ve smyslu § 2 zák. č. 179/1924, podléhá vkladnému podle saz. pol. 102/45 A lit. b) popl. zákona a strana je povinna na výzvu úřadu podle § 43 téhož zákona oznámiti data potřebná k vyměření poplatku. (6. června 1939, č. 5073/37/2.)

Pro osvobození od poplatku listinného i vkladního podle § 59 odst. 1 č. 2 zák. č. 45/1930 rozhoduje jedině skutečnost, že zápůjčka, pro niž se žádá osvobození, předchází knihovním pořadím zápůjčka státem zaručenou, a nerozhoduje, kdy byly úvěr nebo zápůjčka státem nezaručené sjednány, ani kdy bylo vloženo zástavní právo pro zápůjčku, pro niž se žádá osvobození. (5. prosince 1938, č. 1180/35/5.)

Ustanovení §§ 71 a 73 popl. zák. neobsahují výjimky ze solidární ručební povinnosti pro případ, že jednostranné právní jednání bylo uzavřeno ve prospěch osoby od poplatku osvobozené. (31. března 1939, č. 537/37/4.)

Podmínečné osvobození od poplatků podle § 9 zák. č. 20/1864 nepřisluší obchodní korespondenci, která je spolupodepsána manželkou živnostníka neživnostníci, třeba tato byla na podniku manželově kapitálově nebo činností zúčastněna. (1. června 1939, č. 4289/37/2.)

Pro posouzení poplatnosti kuponů, resp. pro stanovení základu poplatku z kuponů může býti směrdatná jen ona výše dividendy, resp. superdividendy, která na základě kuponu jako poukázky v době jeho splatnosti měla býti podle usnesení valné hromady vyplacena. — Ze základu poplatku z kuponů akcií podle saz. pol. 97/11 č. 2 lit. d) popl. zák. nelze odečísti částku, připadající na 10% mimořádnou daň podle zák. č. 16/1936 Sb. (1. června 1939, č. 4263/37/2.)

Paušalované diety členů obecních zastupitelstev, rad a komisí podle § 10 zák. č. 76/1919 Sb. podléhají poplatkovému paušálu podle § 1 zák. č. 295/1921 Sb. (19. května 1939, č. 586/37/4.)

Pro poplatkové osvobození zápůjčky obce podle zák. č. 70/1902 nestačí, že jde o činnost, ke které jest obec podle § 28 čes. ob. zřiz. oprávněna, nýbrž musí jíti o činnost, ke které jest obec podle příslušných veřejnoprávních norem povinna. — Opatřování elektrické energie soukromníkům není veřejným úkolem obci svěřeným, ani když obec je účastna všeužitečného podniku elektrisačního. (13. června 1939, č. 821/37/5.)

Převzala-li akciová společnost od dřívější společnosti s r. o. veškerá její aktiva a pasiva, není nezákonné, jestliže úřad pojme do základu emisního poplatku i stabilisační rezervní fond (§ 4 zák. č. 78/1927 Sb.), přesto, že je veden v přejímací bilanci společnosti s r. o. v pasivech. (15. března 1939, č. 1255/37/4.)

Došlo-li postupnými smlouvami k převodu nemovitostí těžarstva na akciovou společnost ke splnění účelu, ke kterému byla tato akciová společnost zřízena, t. j. k převzetí celého podniku jmenovaného těžarstva, k převedení veškerých aktiv a pasiv těžarstva bez provedení likvidace,

při čemž podle údaje v postupních listinách postup nemovitostí těch znamenal jen přeměnu těžarstva na akciovou společnost a postupní valuta byla uznána za vypořádanou tím, že kuksy byly vyměněny za akcie, je tato transakce osvobozena od poplatku z převodu nemovitosti podle § 2 zák. č. 151/1923 a není jí přetřžena ekvivalentní povinnost podle § 10 téhož zákona. (24. května 1939, č. 4167/37/4.)

Vdovskou pensi, pomíjí-li nárok na ni opětným provdáním, jest kapitalisovati trojnásobkem podle § 16 písm. e) popl. zákona. (6. června 1939, č. 5180/37/3.)

Ustanovení §§ 417 a 418 o. z. o. jsou dispositivní povahy a může proto býti dohodou vlastníka pozemku se stavebníkem sjednáno i něco jiného, než v ustanoveních se uvádí o nabytí vlastnictví při stavbě. (12. prosince 1938, č. 3760/36/3.)

Uplatnila-li strana nárok na poplatkovou úlevu teprve v rekursu proti platebnímu rozkazu, není finančnímu úřadu II. stolice zabráněno, aby zjištění skutkových předpokladů úlevy a rozhodnutí o ní vyhradil úřadu I. stolice a řádnému řízení instanačnímu. (17. listopadu 1938, č. 1608/36/5.)

S hlediska § 53 odst. 2. a § 54 zák. č. 43/1928 Sb. o stavebním ruchu nelze pokládati převod uskutečněný exekucním příklepem předražitelé (§ 199 exek. ř.) za první úplatný převod. (25. dubna 1939, č. 5929/37/3.)

Okolnost, že platební rozkaz nebyl podepsán oběma osobami, zastupujícími na venek berní úřad, jenž platební rozkaz ten vydal, nýbrž jen jednou z osob těch, nečiní platební rozkaz neúčinným, ani podstatně vadným. — Zamýšlí-li úřad II. stolice změnití vyměřovací základ v neprospěch strany započtením obnosu, jenž při původním měření nebyl jako vedlejší plnění posuzován a připočten, má své stanovisko odchylné od I. stolice sdělití straně za účelem její obrany ještě před svým rozhodnutím. (29. března 1939, č. 1936/37/6.)

Majitel věcně ručící nemovitosti (§ 72 popl. zák.) nemůže právem namítati, že předpis převodního poplatku, ohledně něhož se věcně ručení uplatňuje, se nesrovnává se zákonem. — Předpoklady věcného ručení nemovitosti za převodní poplatek, jehož uplatnění je povinen každý její vlastník trpěti, jsou, že vznikla povinnost k zaplacení převodního poplatku, že věcné ručení se uplatňuje na věci, jejímž převodem povinnost k zaplacení vznikla, a že ovšem povinnost ta ještě nezankla. — Ani z § 72 popl. zák., ani z jiné poplatkové-právní normy nelze dovozovati, že věcné ručení podle § 72 popl. zák. se nemůže vztahovati na převodní poplatek, uložený dodatečně v řízení trestním nebo upouštěcím, provedeném v době, kdy dotčené nemovitosti byly už v rukou osob třetích. (22. května 1939, č. 869/37/4.)

Osvobození od převodního poplatku podle §§ 56 a 57 zák. č. 45/1930 se nevztahuje na část nezastavěné parcely, ze které byla zřízena samostatná pozemková parcela, třeba nezastavění parcely té je jen důsledkem platných stavebních řádů; ani z ustanovení § 55 téhož zákona nelze vyvozovati, že úlevy podle §§ 56 a 57 cit. zák. se týkají též zahrady, zřízené sice z nezastavěné části původního pozemku, avšak tvořící v době převodu samostatnou pozemkovou parcelu. (13. června 1939, č. 5334/37/2.)

Nabytí-li někdo exekuční dražbou novostavby průběhem konkursního řízení, zavedeného o pozůstalosti oprávněného podnikatele staveb, jde tu o první převod s oprávněného podnikatele staveb (§§ 53 a 54 zák. č. 44/127 Sb.), i když se dědicové před prohlášením konkursu přihlásili k pozůstalosti. (3. ledna 1939, č. 238/36/6.)

Samotným zabráním nemovitosti podle zák. č. 215/1919 nenastává již jejich právní převod (nabytí titulu podle § 424 o. z. o.) ve prospěch státu. (15. listopadu 1938, č. 3438/35/6.)

Pro obor finančního práva není předpisu, který by stanovil, že rozhodnutí o opravném prostředku musí obsahovat nejprve oddělený vlastní výrok o tom, jak bylo rozhodnuto (enunciát), a pak teprve odůvodnění tohoto výroku; stačí, že stanovisko rozhodujícího úřadu je patrné až z odůvodnění. — Věcné ručení nemovitosti podle § 72 popl. zák. se týká jen oné kvoty celkového obnosu předepsaných převodních poplatků za více současně převedených nemovitostí, která připadá na věcně ručící nemovitost. — Majitel věcně ručící reality (§ 72 popl. zák.) nemůže právem namítati, že předpis převodního poplatku, ohledně něhož se věcné ručení uplatňuje, se nesrovnává se zákonem. (17. listopadu 1938, č. 5637/35/5.)

K rekursu proti předpisu dědické daně není legitimován vydražitel zděděné nemovitosti, vůči němuž nebyla daňová povinnost platebním rozkazem vůbec formalisována; na tom nemění nic skutečnost, že vydražitel vyšel v exekučním řízení se svou pohledávkou částečně na prázdno z důvodu, že finanční správa daň dědickou, pravoplatně formalisovanou vůči jinému subjektu, v řízení tom přihlásila a že toto pohledávání bylo z nejvyššího podání uspokojeno. (26. května 1939, č. 5739/37/2.)

Ustanovení §§ 22 a násl. nař. č. 398/1915 ř. z., jednající o usnadnění důkazu pozůstalostních srážkových položek, jsou k předpisu § 21 odst. 1 cit. nař. v poměru výjimky k pravidlu a nutno je vykládati přísně. — Palmární pohledávky advokátů vůči zůstavitelovi nelze prokazovati podle § 23 nař. č. 397/1915 ř. z. (27. března 1939, č. 620/37/3.)

Přijal-li úřad pro vyměřování poplatků k placení daně dědické a nemovitostního poplatku úpis strany na půjčku práce (§ 12 zák. č. 48/1933), v němž jsou dluhopisy individuálně určeny, je dnem zaplacení dávek těch den složení tohoto úpisu. (17. listopadu 1938, č. 2375/36/7.)

Při nabytí nároku z pojišťovacích smluv podle § 16 cis. nař. č. 278/1915 ve znění zák. č. 337/1921 je povinen nabyvatel podati výkaz podle § 31 odst. 3 min. nař. č. 297/1915 — krytého ustanovením § 29 cit. cis. nařízení — v zákonné lhůtě pod sankcí odškodňovacích úroků přímo příslušnému finančnímu úřadu, ledaže by byl jeho nárok s dostatečnou jasností uveden již ve včas podaném výkazu pozůstalostním. (17. listopadu 1938, č. 3397/36/6.)

Palmární pohledávku advokátovu jest uznati za srážkovou položku jen, byla-li doložena ověřeným výpisem z řádně vedených knih palmárních. — Bylo-li posledním porizením zůstavitelčím ustanoveno, že universální dědička je povinna vyplatiti své sestře při její zletilosti určitou částku, je tuto částku považovati za odkaz vázaný lhůtou podle § 9 odst. 4 nař. č. 278/1915. (25. dubna 1939, č. 4159/37/4.)

Paragraf 25 min. nař. č. 397/1915 stanoví právní fikci, že s hlediska poplatníka je při vyměření daně dědické na uznání dluhu, obsažené v posledním porizení, pohlížeti jako na odkaz, nebyla-li existence dluhu věrohodně prokázána podle §§ 21—24 cit. nařízení; pro průkaz pozůstalostního dluhu z pohledávek ze mzdy za poslední dvě léta před smrtí zůstavitelovou platí výhoda § 23 téhož nařízení, že totiž pohledávky jsou věrohodně prokázány již tím, že se věřitel přihlásí u soudu a dědici je uznají. (23. prosince 1938, č. 5572/36/5.)

Zřídí-li manžel manželce pro případ svého předemření na dobu jejího dalšího života bezplatně služebnost bytu a výměnek, nejde o plnění zákonné povinnosti alimentární manžela vůči manželce podle § 91 o. z. o.,

je proto předpis daně darovací podle § 30 odst. 1 cís, nař. 278/1915 ř. z. ve znění § 1 písm. b) zák. č. 337/1921 Sb. odůvodněno. (27. dubna 1939, č. 3497/37/4.)

Ve věci platby dávky z majetku podle §§ 54 a 55 zák. č. 309/1920 — vyjma případ § 55 odst. 7 uved. zák. — rozhoduje (v historických zemích) v konečné stolici ministerstvo financí, pokud není pořad stolic v té příčině upraven zvláštním zákonem, což se nestalo, pokud jde o zásadní ustanovení § 54 zák. o dáv. z maj. — Ve věcech ručení za dávku z majetku podle §§ 61 a 62 zák. č. 309/1920 rozhoduje (v historických zemích) v konečné stolici ministerstvo financí. — Zemský finanční úřad může při několika nárocích, vznesených v jednom opravném prostředku, jako příslušná stolice rozhodnouti současně o všech bodech odvolání — jednak jako konečná stolice, jednak jako úřad II. stolice s připuštěním dalšího opravného prostředku k vyšší stolici. — Dodatečný předpis dávky podle § 3 odst. 2 a 3 zák. č. 116/1921 Sb. je předpis dodatku na dávce podle § 3 proml. zák. č. 31/1878 ř. z. (24. listopadu 1938, č. 1223/36/5.)

Výpočet ručební částky podle § 61 odst. 1 č. 1 zák. o dáv. z maj. při ručení příslušníka domácnosti za dávku přednosta domácnosti (§ 157 odst. 6 zák. o př. d.) je provésti nedílně podle úhrnu dávky z majetku a dávky z přírůstku na majetku a nikoliv odděleně podle výše každé z těchto dávek. (19. prosince 1938, č. 5973/36/7.)

Celní zákon č. 114/1927 ponechává rozhodnutí o tom, zda má či nemá býti slyšen znalec nebo opatřeno jiné dobrozdání, úvaze ministerstva financí. — Pro otázku, zda výfukové trubky s výfukovými nádobami jsou podstatnými součástmi automobilových motorů ve smyslu saz. pol. 554 a 2. vysvětlivky k téže cel. položce, je nerozhodná okolnost, že předmětů těch lze použít i k jiným výbušným motorům. (22. května 1939, č. 1197/37/4.)

Ustanovení § 120 odst. 1 prov. nař. č. 168/1927 k cel. zákonu, pokud stanoví, že zaznamenané zboží musí býti při zpětném vývozu dodáno se záznamní prohláškou nebo záznamkou, není v odporu se zákonem. (22. května 1939, č. 394/37/2.)

Otázka, zda dovezené elektrické diktovací stroje mají ve smyslu 10. vysv. k saz. č. 540 skutečně lampové zesilovače vmontované a že pro tuto svoji vlastnost jsou obdobné povahy jako gramofony s lampovými zesilovači smontované, je otázkou skutkovou, kterou n. s. soud může zkoumati jen s hlediska § 6 zák. č. 164/1937. — Ministerstvu financí není uložena povinnost slyšet znalce v celním sporu; na volbu znalce nemá strana žádného vlivu. (22. května 1939, č. 3018/37/7.)

Byla-li nálezem n. s. soudu uznána stížnost strany na původní rozhodnutí v celní věci nepřípustnou, ježto se tato strana nezúčastnila správního řízení, je nové rozhodnutí, vydané a doručené v téže celní věci této straně, ztíženo podstatnou vadou řízení podle § 6 zák. o nss. 164/1937. (22. května 1939, č. 3483/37/3.)

K posudku, zda určitý typ obalů je zásadně způsobilý k opětovnému používání s hlediska § 194 odst. 2 písm. a) a § 195 odst. 1 prov. nař. č. 168/1927, dostačí odborný všeobecný popis typu obalu a není zapotřebí, aby takovýto posudek se týkal právě konkrétních určitých obalů, o jichž proclení je spor. (22. května 1939, č. 3483/37/3.)